

Orędownik

Codziennie ilustrowane pismo narodowe i katolickie

Nr. 69

L

Rok 65

Niedziela, dnia 24 marca 1935

W „mieszkanu” Józefa Kobieli

Komórka, w której „mieszka” Józef Kobiela z rodziną. Strzałka nr. 1, wskazuje ustęp; strzałka nr. 2, wejście do znajdującego się obok „mieszkania” Kobieli. Ten obrazek nie wymaga słów...

Wnętrze komórki zamieszkałej przez Kobielę. Na łóżku leży chora córka Kobieli. Obok łóżka siedzi Kobiela i jego 5-letni synek. Z każdego kąta wyciera bieda i nędza. Do nędzy przylączyła się choroba...

(Do reportażu „Orędownika” na str. 5).

O sprawiedliwość dla ofiar szpiegów żydowskich z Sieradza

Sprawa Skrzypińskiego przed sądem kaliskim

Zainteresowanie procesem — Komplet sędziów i rzecznicy stron — Wniosek pełnomocnika Skrzypińskiego o powództwo cywilne w wysokości 94.150 zł — Sąd postanawia odroczyć rozprawę dla zbadania akt sądu wojennego z tajnego archiwum w Berlinie — Nowe szczegóły sprawy

Kalisz, 22. 3. W ub. czwartek tj. 21 b. m. na wokandzie sądu okręgowego w Kaliszu znalazła się głośna już dziś sprawa afery szpiegowskiej Żydów z Sieradza Mehla i Ickowicza z oskarżenia ofiary denuncjacji żydowskiej, Kazimierza Skrzypińskiego, o powództwo cywilne w wysokości 94.150 złotych.

W małej sali wydziału cywilnego przy sądzie okręgowym tłumnie zjawiała się publiczność, ciekawa przebiegu procesu. Oczekiwania jej zawiody na całej linii, ze względu na wynik sprawy.

Wśród wielkiego zainteresowania wożny wywołuje sprawę Kazimierza Skrzypińskiego przeciw Mehlowi i Ickowiczowi (57/35 C). Rozprawie przewodniczył s. o. Masłowski, wotują sędziowie Trepmo i Nowak. Pełnomocnikiem Skrzypińskiego jest adw. Aleksander Żardecki z Kalisza. Żydów broni adwokat J. Dołęga-Kowalewski z Kalisza. Wśród publiczności widzimy zbiedzzonego Kazimierza Skrzypińskiego, ku któremu zwracają się oczy obecnych na sali i Antoniego Bobrowskiego. Opodal ławę dla publiczności zajmują: współuczestniczka denuncjacji Estera Mehl z mężem Moritzem, synem Jakóba Mehla.

Po otwarciu postępowania zastępca prawny Skrzypińskiego odczytał pozew, przedstawiający tło sprawy. Pozew stwierdza, że odpowiedzialność pozwanych Mehla i Ickowicza wynika z art. 1382 k. c. i jest solidarna zgodnie z judykaturą. Oznacza to, że Mehl i Ickowicz, jako współwinni, ponoszą solidarną odpowiedzialność wobec prawa.

Wysokość odszkodowania, jakiego domaga się Skrzypiński, który jako młynarz zarabiał przeciętnie 300 zł miesięcznie, wynosi:

1) za czas odbywania przez Skrzy-

pińskiego kary więzienia t. j. za 2 i pół roku (od 15. 1. 15 do 20. 7. 18.) — złotych 12.600;

2) Za czas od 20. 7. 1918 — 20. 1. 1935 wskutek utraty 75 procent zdolności do pracy — 75 procent normalnego odszkodowania złotych 44.550;

3) Od dnia 20. 1. 35 powodowi przysługuje renta miesięczna w ilości 225 złotych.

Ponadto Mehl i Ickowicz winni wynagrodzić Skrzypińskiemu krzywdę moralną, którą określa się sumą 10 tysięcy złotych. Ogólna suma pretensyj, wniesionych przez Skrzypińskiego, wynosi zatem 67.150 złotych, plus renta w sumie 225 złotych od 20 stycznia 1935 r.

Pełnomocnik Skrzypińskiego stwierdza, że przy aktach znajduje się pismo państwowego archiwum Rzeszy w Berlinie, które zawiera oświadczenie, iż akta sądu polowego przeciwko Kazimierzowi Skrzypińskiemu znajdują się w archiwum i że dokumenty z tych akt mogą być uzyskane wyłącznie na drodze dyplomatycznej. Do akt dołączono również pismo ambasady polskiej w Berlinie z dnia 1. 11. 34 nr. 695/51, które zawiera odpowiedź na list Skrzypińskiego i stwierdza, że potrzebne na rozprawie sądowej dokumenty mogą być uzyskane w drodze rekwizycji sądowej.

Wobec przedstawionego w pozwie stanu rzeczy, pełnomocnik Skrzypiń-

skiego wniósł o:

1) Dokonanie w drodze rekwizycji sądowej oględzin akt niemieckiego sądu polubownego w sprawie przeciwko Kazimierzowi Skrzypińskiemu i ustalenie, kto oskarżył Skrzypińskiego przed niemieckimi władzami wojskowymi o wydanie wojskom rosyjskim sanitarnego oddziału niemieckiego, oraz stwierdzenie na podstawie czyich zeznań połowy sąd niemiecki wydał wyrok przeciwko Skrzypińskiemu i jaki wyrok oraz w razie potrzeby o zbadanie świadków Antoniego Bobrowskiego z Sieradza, Józefa Perlińskiego z Wrotoszy, Augusta Hagera z Goerlitz (Niemcy), p. Tyca z Wielunia, Pruskiego, Mąkowski i Kwaśniewskiego z Sieradza.

2) O przysądzenie Skrzypińskiemu od Jakóba Mehla i Dawida Ickowicza wymienionej sumy z 10 procentami od dnia skargi oraz nałożenie na nich solidarnie kosztów procesu.

Równocześnie pełnomocnik Skrzypińskiego wniósł o odroczenie rozprawy.

Poza wymienionymi pismami dołączono: przepustkę władz niemieckich z 20. 7. 1918 r. z tłumaczeniem na polskie i świadectwo lekarskie.

Zkolei zabrał głos obrońca oskarżonych Żydów - szpiegów z Sieradza adw. Kowalewski, który stwierdził, iż godzi się na zbadanie akt sprawy, znajdujących się w Berlinie.

Po przerwie sąd ogłosił postanowienie, przychyłające się do wniosku pełnomocnika Kazimierza Skrzypińskiego i odraczające rozprawę do czasu zbadania w drodze rekwizycji akt polowego sądu niemieckiego, znajdujących się w państwowym archiwum Rzeszy w Berlinie.

Na marginesie tej rozprawy podzielimy się z czytelnikami pewnymi szczegółami, jakie zebraliśmy w międzyczasie.

W dniu 21 stycznia 1919 r. Skrzypiński wniósł do sądu okręgowego w Kaliszu pierwszą skargę przeciw Żydom denuncjatorom o zabezpieczenie hipoteczne, oraz sprawę karną. Rzecznikiem sprawy Skrzypińskiego był wówczas notariusz p. Tymieniecki. — Sąd dał Skrzypińskiemu zabezpieczenie jego powództwa w wysokości 70 tysięcy marek na domu Mehla, zwalniając równocześnie Mehla z dwutygodniowego aresztu, w jakim przebywał w związku ze sprawą. W tym mniej więcej czasie, z obawy przed odpowiedzialnością karną, współwinn-

Teror hula w Gdańsku

Przeciwnicy hitlerowców skazani są na potworne szykany

Gdańsk, (PAT.) Wczoraj wieczorem odbyło się w restauracji Biskupia Góra w Gdańsku zebranie wyborcze socjalistów. Z chwilą rozpoczęcia się zebrania przeciety został przez nieznanych sprawców przewód elektryczny, tak, że światło zgasło i zebranie odbyło się przy świecach. Przed wejściem do restauracji ustawiono olbrzymi ciężarowy samochód niemieckiego Frontu Pracy z Berlina, zaopatrzonego w wielkie megafony. Samochód ten — transmitując marsze wojskowe — starał się zagłuszyć przemówienia działaczy socjalistycznych. Grupa narodowych socjalistów ustawiła się przed wejściem do lokalu, nie wypu-

szczając na ulicę uczestników zebrania. Wezwana policja zlikwidowała zajęcie.

W tej samej porze odbyło się zebranie młodzieży socjalistycznej na przedmieściu Sidlice, które jednak rozwiązane zostało przez wywiadowców policji gdańskiej jeden z uczestników zebrania został silnie pobity kastetami przez niewykrytych sprawców.

W miejscowości Tygenhof na terenie wolnego miasta hitlerowcy Frelman, Thiessen i Jonzen napadli na 60-letniego kolportera socjalistycznej „Danziger Volksstimme”, Wilhelma Engelmana, bijąc go i rzucając na ziemię.

ny w zbrodni denuncjacji Ickowicz, zbiegi do Niemiec, skąd wrócił dopiero po roku, po odrzuceniu sprawy sądowej dla braku dowodów.

Oficerem niemieckim, który udzielił Skrzypińskiemu pierwszych informacji o miejscu, w którym znajdują się akta sądu polowego, był August Hager, zamieszkały obecnie w Goerlitz — Niemcy (ul. Grüner Graben 12). Hager w czasie rozgrywania się tragedji był kontrolerem młynów w pow. sieradzkim.

Pan Bobrowski, druga ofiara zbrodni, oświadczył naszemu przedstawicielowi, iż w najbliższych dniach również wnieśli skargę o powództwo cywilne przeciw Jakobowi Mehlowi.

Tak więc sprawa szpiegowskiej afery Żydów Mehla i Ickowicza z Sieradza wkroczyła w ostateczną fazę i powoli dobiega do końca. Sprawiedliwości stanie się zadość.

Zdaniem kół prawniczych przekazanie akt sądu polowego z tajnego archiwum w Berlinie drogą dyplomatyczną zabierze około 6 tygodni czasu. Po upływie tego mniej więcej czasu sprawa znajdzie się po raz drugi przed sądem kaliskim.

Rada muzealna

Warszawa, 22. 3. Minister oświaty wydał rozporządzenie, powołujące do życia państwową radę muzealną, składającą się z 16 członków, w tem 9 mianowanych przez ministra oświaty, a 7 wybranych przez Związek Muzeów w Polsce, zatwierdzonych przez ministra W. R. i O. P. Kadencja ma trwać 3 lata.

Członkowie rady pełnić będą obowiązki honorowe, a zamieszkał poza Warszawą otrzymają zwrot kosztów podróży II klasy pociągu osobowego oraz djety w wysokości 30 zł za każdy dzień. (w)

Nowa komunikacja motorowa

Warszawa, 22. 3. Ministerjum komunikacji wprowadziło komunikację motorową na liniach kolejowych Kraków — Zakopane, Kraków — Wieliczka, Kraków — Katowice, Gdynia — Hel i Warszawa — Łódź. Obecnie ministerjum postanowiło rozszerzyć kursy wagonów motorowych. Dlatego też fabryki krajowe otrzymają z ministerjum komunikacji szereg zamówień na budowę wagonów motorowych. (w)

Kto chce iść na ochotnika do wojska i marynarki?

Warszawa, 22. 3. Władze wojskowe zarządziły, że w r. 1935 mogą się zgłaszać do czynnej służby wojskowej i w marynarce ochotnicy urodzeni w latach 1915, 1916 i 1917. Pierwsze stanowisko w przyjęciu do służby mają ochotnicy z cenzusem naukowym. — Ochotnicy bez cenzusu muszą złożyć zobowiązanie, że pozostają w wojsku na rok w charakterze nadterminowym. (w)

Poprawki konstytucyjne Senatu w Sejmie

Dziś rano mają się zdecydować losy „sanacyjnej” konstytucji — Liczna mobilizacja posłów

Warszawa, 23. 3. W ciągu piątku toczyły się narady rozpoczęte we czwartek wieczorem zarówno w parlamencie jak i w rządzie. Narady te wywołały duże zainteresowanie w sferach politycznych i były bardzo żywo komentowane. Pod wieczór koło godziny 19-tej stało się jawnym, że narady te dotyczyły konstytucji.

O tej porze dowiedziano się, że jutro w sobotę, 23 b. m. odbędzie się posiedzenie Sejmu o godz. 10 zrana, na którego porządku dziennym staną poprawki Senatu do ustawy konstytucyjnej. Wszelkie narady, które toczyły się w czwartek i piątek dotyczyły stro-

ny technicznej tej właśnie sprawy.

W ciągu piątku mobilizacja posłów jest w dalszym ciągu bardzo liczna. Obrady więc poza ustawą o pełnomocnictwach, nie wywołały żywszego zainteresowania.

Sobotnie posiedzenie Sejmu, zwołane na godz. 10 rano, zapowiada się bardzo interesująco. Na porządku obrad znajdują się trzy ratyfikacje traktatów handlowych z Anglią, sprawozdanie komisji konstytucyjnej o poprawkach Senatu do projektu konstytucji, oraz sprawozdanie komisji budżetowej o poprawkach Senatu do budżetu. (w)

Sensacyjne zjawisko pod Wiedniem

Ropa naftowa rozlewa się strumieniami na wysokość kilkaset metrów

Wiedn. (Tel. wł.). Na terenach zakładów New European Gas and Electric Company w pobliżu Enzersdorf pod Wiedniem od dłuższego czasu już robiono próby wiertnicze za olejami podziemnymi, które dotąd zawsze pozostawały bez skutku, mimo że koła fachowe przekonane były o istnieniu żył podziemnych gazu i ropy. W piątek przed południem nagle jedna z wież nagle doznała gwałtownego

wstrząsu i po krótkiej chwili z ziemi wytrysnął słup ropy.

Wybuch ropy był tak gwałtowny, że część wieży wiertniczej runęła, a wielkie masy wydobywającej się z ziemi ropy zaczęły się wysokim strumieniem rozlewać w promieniach na wysokość kilkuset metrów. Z trudem tylko i w ostatniej chwili załoga, zajęta w wieży wiertniczej, zdołała się ratować. Wybuch ropy trwa w dalszym ciągu.

Bociany w Gdańsku

Gdańsk. (PAT.) Na terenie wolnego miasta pojawiły się pierwsze w tym roku bociany. W dniu dzisiejszym termometr wskazywał w południe około 30 st. ciepła w słońcu i 16 st. w cieniu.

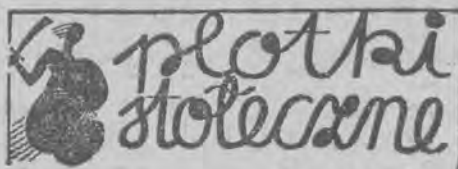
Przed wyborami w Gdańsku

Gdańsk (PAT.) Na obszarze wolnego miasta polskie komitety wyborcze urządzą liczne zebrania. Ludność we wszystkich wypadkach wypełnia sale, przyjmując przemówienia z entuzjazmem. Zrozumienie doniosłości chwili przez społeczeństwo polskie, objawiające się przez bardzo żywy udział w pracach wyborczych, pozwala ufać, że Polonia gdańska wzmocni swój stan posiadania w stosunku do lat ubiegłych.

Gdańsk. (PAT.) Dziś ukazał się pierwszy numer polskiej gazety wyborczej p. t. „Polski komitet wyborczy do wyborców Polaków” w nakładzie około 10 tys. egzemplarzy.

Nareszcie jasno powiedziane

Warszawa, 22. 3. Minister oświaty polecił przypomnieć podległym sobie urzędom, że jedyną obowiązującą w szkołach ogólnokształcących, średnich, zawodowych opłatą jest t. zw. taksa administracyjna. Natomiast wszystkie inne składki, jak również i zbiórki finansowe na cele szkolne, lub społeczne, powinny posiadać charakter ściśle dobrowolny. (w)

21 marca.

W miarę, jak zbliżamy się do dnia, w którym na porządku posiedzenia sejmowego staną poprawki konstytucyjne Senatu, pojawia się coraz więcej pogłosek na temat przyszłej ordynacji

wyborczej. Zdaje się, że pomysł ustanowienia trybunału wyborczego został zarzucony. Mimo to jednak trzeba będzie cośkolwiek wynaleźć, żeby mieć możliwość kontrolowania kandydatów na posłów. Czynnikiem „sanacyjnym” chodzi bowiem o to, żeby mieć podstawy do oddziaływania na wybór osób, które mogą stawać do walki o zaufanie wyborców.

Oczywiście wiele będzie tu miała do powiedzenia administracja. Przy zmniejszeniu liczby mandatów i zmianie okręgów wyborczych operacje te będą łatwiejsze.

W kołach politycznych stolicy stwierdza się powszechnie, że jeśli istotnie nowa ordynacja wyborcza będzie skonstruowana tak, jak opowiadają, to źródła takiego jej zredagowania szukać należy nie tyle w chęci odsunięcia „partyj” od parlamentu — jak to niezręcznie sugeruje prasa „sanacyjna” —, lecz poprostu w chęci niedopuszczenia do Sejmu przedstawicieli obozu narodowego.

„Czynniki miarodajne” zdają sobie doskonale sprawę, że obóz narodowy — poza „sanacją” — jest dziś jedyną realną siłą polityczną w Polsce; siły jego z dnia na dzień rosą wprost żywiołowo, podczas gdy wpływy B. B. w społeczeństwie wykazują nadal tendencję zniżkową, mimo wszystkich zabiegów i wysiłków.

Ujawniłyby to niewątpliwie wyborcy do Sejmu i dlatego, chcąc się uchronić przed tą przykrością, czynniki „sanacyjne” pragną — przy pomocy odpowiednio skrojonej ordynacji — poprostu zgilotynować przedstawicielstwo obozu narodowego w Sejmie.

W tem leży sens wszystkich pomysłów, narad i pogroźek, zawartych w znanym artykule „Gazety Polskiej”. Czy jednak istotnie kierownicy „sanacji” sądzą, że przy pomocy takich mechanicznych zabiegów, jakich wyrazem ma być nowa ordynacja wyborcza, zdołają stłumić siły, wydobywające się z samych głębin duszy narodowej?

*

Po uchwaleniu konstytucji pozostaną jeszcze do załatwienia ustawy: o składzie przysiężnego Senatu, o wyborze Prezydenta i o ordynacji wyborczej. Dopiero po uchwaleniu tych ustaw będzie mogła być konstytucja ogłoszona.

Pono po ogłoszeniu konstytucji będzie Sejm rozwiązany, a zaraz potem zostaną w skróconym terminie ogłoszone terminy nowych wyborów. Jak dzisiaj rzeczy stoją — mają one przypaść na początek lipca, a okres wyborczy ma być najbardziej skrócony.

Berlin. (Tel. wł.) Berliński klub tenisowy „Rot-Weiss” ustalił już swój wiosenny kalendarz spotkań międzynarodowych. W dniach od 12 do 14. 4. spotka się z „All-England Club”, który potem w dniach od 20 do 22. 4. grać będzie w Warszawie z „Legją”. Następnie w dniach od 26. do 28. 4. walczyć będzie w Berlinie na kortach „Rot-Weiss” warszawska drużyna „Legja”.

Rzym zsolidaryzował się z Paryżem i Londynem

Na marginesie ostatnich decyzji Niemiec

Od własnego korespondenta „Orędownika”

Rzym, 21 marca.

Ponad wszystkie doniosłe wypadki — a było ich w ostatnich tygodniach kilka — wybija się jeden, który przez szereg lat zaciąży na położeniu międzynarodowym: Anglia wobec zbrojeń niemieckich i groźby najazdu lotniczego stanęła znów na kontynencie europejskim i związała z nim swe losy.

Ten fakt zrobił we Włoszech większe wrażenie niż zbrojenia niemieckie, które wszak były znane, niż odezwa Hitlera do narodu niemieckiego o ustanowieniu obowiązkowej służby wojskowej i armii o 36 dywizjach. Prasa włoska podniosła, że Europa znalazła się znów w punkcie zwrotnym „Anglii stanęła w jednym szeregu z Francją i Włochami”. Historia się powtarza.

„Zostają usta swych polityków najwięcej przewidujących i odpowiedzialnych — pisała „La Tribuna” z 15 b. m., a więc jeszcze przed decyzją Niemiec o obowiązkowej służbie wojskowej — Anglia zmuszona jest przyznać, iż

była zniewolona opuścić swoje wsparcia i wygodne stanowisko wyspiarskie. Narzuciła jej to rzeczywistość położenia europejskiego. Rozwój lotnictwa zespółli wyspy brytyjskie ze starym kontynentem. W tym nowym stanie umysłów leży znaczenie historyczne uchwał parlamentu angielskiego.”

Turyńska „Gazzetta del Popolo” zaś zrobiła taką uwagę: „Jeśli Anglia wytrwa stanowczo na tem stanowisku, pomoże najwięcej sprawie pokoju.”

W parę dni później rzeczywistość europejska została jaskrawo oświetlona, jak zawsze, dzięki Niemcom. Po wywiadzie Göring’a z „Daily Mail” odezwa Hitlera do narodu niemieckiego rozdarła klauzulę traktatu wersalskiego niemal w przeddzień wizyty Simona w Berlinie.

Jak fakt ten przyjęły Włochy? Należy stwierdzić, że zarówno szeroka opinia, jak sfery polityczne i rządowe włoskie umiały się zdobyć na pożądaną w takich razach równowagę i spokój. Wszyscy tu są zgodni, że Niemcy

niczego się nie nauczyli, że przeciwnie mentalność i postawa psychiczna narodu niemieckiego są dziś o wiele niebezpieczniejsze, niż przed 20 laty, że Niemcy nadal posługują się temi samymi metodami jednostronnego zrywania traktatów, których nie przestają uważać za „świsłki papieru”, a przytem obłudnie mówią o pokoju i współpracy — i, że położenie należy brać za takie, jakim jest, t. j. patrzeć na Niemcy i ich zamiary z całym realizmem. Oczywiście nie wspomina się o tem, że bądź co bądź polityka włoska, szczególnie w ostatnich pięciu latach, pod wpływem złych stosunków z Francją, oddziaływała pod wielu względami zachęcająco na Berlin.

Prasa włoska zaznacza, że przed rokiem, t. j. w styczniu 1934, kiedy Mussolini złożył w Genewie memoriał włoski w sprawie rozbrojenia, kompromis między koniecznościami mocarstw a postulatami Niemiec był możliwy właśnie na podstawie memoriału włoskiego. Ale propozycje włoskie wydały się Francji zbyt przychylnymi dla

Niemiec, a Anglii niedostatecznymi dla celów ogólnej redukcji zbrojeń. Wkrótce potem Niemcy opuściły Ligę Narodów z wyraźnym postanowieniem dozhrojenia się i plan ten wykonały na oczach wszystkich. Trudno więc nazwać ostatnie postanowienie rządu niemieckiego niespodzianką. Niespodzianką natomiast i zaskoczeniem jest fakt, że kiedy w myśl umów włosko-francuskich z 7 stycznia oraz umowy angielsko-francuskiej z 3 lutego b. r. miała przyjść do skutku wizyta Simona w Berlinie, zaakceptowana już przez rząd niemiecki, a przewidująca zorganizowanie bezpieczeństwa Europy i w jego ramach zastąpienie klauzul traktatu wersalskiego określeniem w drodze swobodnych rokowań stanu zbrojeń niemieckich, wówczas Berlin, przechodząc z całą beczernością do porządku dziennego nad ustaloną i przyjętą już procedurą, nie czekając na rozmowy berlińskie, unicestwia ich podstawę i treść przez samowolne ustanowienie rozległości i cyfry swych zbrojeń — w stopniu i w

rozmiarach, niemożliwych do przyjęcia przez mocarstwa.

Postępując tak, Niemcy z całą premedytacją zlekceważyły akcję pokojową Anglii, Francji i Włoch zagwarantowania zbiorowego bezpieczeństwa Europy, licząc na rozbiście mocarstw. Tymczasem stało się wręcz przeciwnie. Wzajemną konsultacją mocarstw, przewidziana przez wspomniane umowy włosko-francuskie i angielsko-francuskie, została natychmiast podjęta „Trójkąt Londyn—Paryż—Rzym — jak tu piszą — funkcjonuje znakomicie”, mimo nawet nowych różnic istniejących między Francją a Anglią

co do metod przywołania Niemców do porządku.

„La Stampa“ (z 19 b. m.) sądzi, że kanwa układów, które Simon miał przeprowadzić, jest zerwana, i w ten leży niewiadoma położenia międzynarodowego. Zdaniem wszakże tego dziennika, życie naszego kontynentu domaga się stanowczo wyjaśnienia. Równowaga Europy musi być osiągnięta za wszelką cenę, z Niemcami lub bez nich...

Rząd włoski w swej polityce rozbrojeniowej, podkreśla się tu jeszcze, otrzymał się zasady, że należy zrobić wszystko, by Niemcy nie weszły na

drogę nielegalną, dążył do unormowania w ramach ogólnego porozumienia zbrojeń niemieckich, był za rewizją klauzul militarnych traktatu wersalskiego, ale równocześnie był stanowczo przeciwny jednostonnej rewizji tych klauzul przez Niemcy. Umowa francusko-włoska z 7 stycznia zawiera wyraźne w tym względzie zastrzeżenie.

Dlatego po ostatniej decyzji Niemiec Rzym całkowicie zsolidaryzował się z Paryżem i Londynem w przekonaniu, że ta solidarność najlepiej zabezpieczy równowagę i pokój, wstrząśnięte przez samowolę niemiecką.

Zapowiedź wystąpienia Ameryki

Pasadena (PAT.) (Kalifornia) Były sekretarz stanu Kellogg, zapytany przez dziennikarzy o opinię w sprawie dozbrojenia Niemiec, oświadczył, iż wypadłoby, aby departament stanu wystosował w tej sprawie notę do rządu niemieckiego, tak jak to uczyniły inne mocarstwa.

Waszyngton (PAT.) Departament stanu odmówił udzielania jakichkolwiek wyjaśnień w sprawie wiadomości prasowych, donoszących, iż rząd amerykański przygotowuje notę protestacyjną, w której oświadczyć ma, iż „nie może ukryć swego ubolewania“ z powodu dozbrojenia Niemiec i że uważa je za pogwałcenie traktatu niemiecko-amerykańskiego.

Żądania Hitlera

Londyn. (PAT.) „Daily Telegraph“ donosi, że Hitler w rozmowie z Simonem wysunął następujące minimalne żądania niemieckie:

- 1) armia lądowa w wysokości pół miliona żołnierzy;
- 2) lotnictwo wojskowe równe francuskim siłom napowietrznym;
- 3) marynarka wojenna w wysokości jednej trzeciej floty wojennej W. Brytanji.

Dyplomatyczne wizyty

Warszawa, 22. 3. Minister spraw zagranicznych przyjął dzisiaj ambasadora Stanów Zjednoczonych Cudachego, oraz prezesa mieszanego trybunału rozjemczego na G. Śląsku Calondera. (w)

W kraju kwitnacej wiśni

Warszawa (PAT) Statek szkolny „Dar Pomorza“ po kilkudniowym pobycie w porcie Yokohama udał się do Osaka, dokąd przybył dnia 14 bm. Po trziedniowym pobycie w tym porcie, „Dar Pomorza“ wyruszył 17 bm do Nagasaki, gdzie zatrzyma się kilka dni. Czas pobytu w Yokohamie wypełniły przyjęcia i zwiedzanie okrętów japońskich.

Projekt autostrady dookoła Bałtyku

Warszawa, 22. 3. Sferom rządzącym w Polsce zgłoszono projekt wybudowania wielkiej międzynarodowej autostrady dookoła Bałtyku. — Projekt wysunięto podczas ostatniej konferencji drogowej w Sztokholmie. Zamierzono jest wybudowanie szosy samochodowej, prowadzonej przez 8 państw, — z Kopenhagi do Sztokholmu, Helsingforsu, Tallina, Rygi przez polskie Pomorze do Berlina. (w)

na gorącym uczynku

W Warszawie zorganizowano międzynarodowy konkurs skrzypcowy imienia Henryka Wieniawskiego. Jak wiadomo z prasy, konkurs ten przegraliśmy z kreteem i był on jeszcze jednym publicznym stwierdzeniem naszej nieudolności, przynajmniej na boisku estradowym wobec przeciwników - cudzoziemców, wyszkolonych gruntownie i znacznie nas przewyższających kulturą grę. Nadmiar złego zapłaciłszy za tę kompromitację 20 000 zł., które powędowały do obcej kieszeni.

Czy nie lepiej było użyć te pieniądze na kształcenie naszych muzyków - skrzypków?

— Dajemy teraz wesola audycję — słyszemy głos packera. — Treść audycji nie jest odzwierciedleniem dla młodzieży. Prosimy dzieci usunąć.

Ktoś z dzieci usunąć i miał je gdzie usunąć i kto nie miał dzieci mógł słyszeć audycję pełną dwuznaczników i kawałów, obrażających w pewnej mierze moralność.

— Za chwilę nadamy wieczorną audycję. Nadana będzie „za sztyrców“.

I znowu kto tym razem z własnej inicjatywy pozbliżył się z pokojem dzieci, wprowadził je na dwór, a na wieś z chlewika, ten usłyszał utwór ordynarny w formie, w najwyższym stopniu obrażający uczucia religijne słuchaczy.

Innego jeszcze dnia — pisze o tem wszystkim również konserwatywno „sancynny“ „Czas“ — nadano utwór zatytułowany „Recepta na zbawienie“, gdzie w trywialny sposób był podany przepis, jak osiągnąć ten najwznioślejszy cel, do którego każdy mściciel katolik, z głębokim zastanowieniem i poważnym, a pobożnym przekonaniem zdąży.

I Polskie Radio ma po tem wszystkim pretensje do propagowania radja na wai...

Franklin Bouillon oskarża!

„Z jednej strony są wilki, a z drugiej barany...“

Wołanie o blok sprawiedliwych przeciwko militarnym zakusom Niemiec

Paryż. (Tel. wł.) W czasie wczorajszej dyskusji nad ratyfikacją rzymskiego paktu przemawiał w bardzo ostrych słowach pos. Franklin Bouillon, krytykując politykę zagraniczną Francji z ostatnich 15 lat. Nie sprzeciwił się on ratyfikacji paktu rzymskiego, ale krytykował sposób jego przeprowadzenia. Jego zdaniem Laval był za wielkoduszny i musiał za to grubo zapłacić. Takim jest efekt bezmyślnej i bezplanowej polityki ostatnich lat.

Pakt rzymski nie powinien być traktowany specjalnie, gdyż sprawy przez niego regulowane są ściśle związane z ogólnoeuropejskim położeniem.

Przechodząc do omówienia ostatniego oświadczenia Anglii, stwierdza Franklin Bouillon, że niesłusznie czyni się jej obecnie zarzuty, gdyż ta nie przyrzekała Francji odnośnie swej polityki w stosunku do Niemiec. Już w Como oświadczyła przecież, że wszystko uczyni, by Niemcy z powrotem znalazły się w Lidze.

Trzeba wreszcie skończyć z okłamywaniem, że istnieją dobre Niemcy, które pragną pokoju i trzeba wreszcie przestać wierzyć w tę „stajnię baranów“ z Genewy. Bo tam z jednej strony są wilki, a z drugiej barany...

Nie może być mowy o wspólnej polityce, jeżeli ze strony Anglii żąda się powrotu Niemiec, a z drugiej strony Francja wysyła notę, która uniemożliwia ten powrót. W stosunku do Anglii trzeba przestać być nieśmiałym.

Niemcy zaś, przez swoje ostatnie zarządzenia zbrojeniowe, wypowiedziały całemu cywilizowanemu światu wojnę. Zachodzi pytanie, czy się teraz poddać, czy też przedsięwziąć kroki przeciwko tym zarządzeniom. Dziś łatwo już jest zgrupować militarystyczne narody rabusiów. Niemcy i Węgry liczą razem 80 milionów ludzi i dążą do zniszczenia umów i do wojny, z drugiej strony przeciwstawia się im 400 milj. mieszkańców różnych krajów, którzy pragną utrzymania traktatów pokojowych. Jeżeliby nawet przyjąć, że Polska i Anglia pozostaną neutralne, pozostanie jeszcze 320 milionów.

Czyż nie trzeba się czerwienić, że francuska dyplomacja, z uwagi na przygotowanie się zbrojenia, nie zdołała urzeczywistnić bloku sprawiedliwych.

Po tym pełnym cywilnej odwagi przemówieniu Franklin Bouillon'a zabrał głos min. Laval, który, zajmując się wpięty problemem afrykańskim, stwierdził, że przez pakt rzymski niezależność Abisynji nie jest zagrożona. Odpowiadając Franklin Bouillon'owi, Laval zwrócił uwagę, że zarówno sprawa Saary, jak również sporu węgiersko - jugosłowiańskiego została w Genewie załatwiona. W niespokojnej środkowej Europie nie może nie trwałego powstać bez pełnej zaufania współpracy Włoch i Jugosławii.

Przez swe ostatnie zarządzenia, Niemcy prawdopodobnie opóźniły, względnie zwołniły organizację pokoju ogólnego, jednakowoż Francji nie od dalszej pracy nad pokojem nie powstrzyma. Laval podkreślił, że wierzy w dalszy rozwój akcji międzynarodowej i wskazał przytem na sobotnie spotkanie przedstawicieli Francji, Włoch i Anglii i o przewidzianym w Como zetknięciu się. Ma on tylko jeden cel, i ten jest aprobowany zarówno przez izbę jak i przez cały naród: organizację pokoju przez silną Francję orantą o Ligę Narodów. Polityka Francji nie jest skierowaną przeciwko komukolwiek i to chce jeszcze raz podkreślić głośno. Na zakończenie Laval stwierdza, że jest optymistą, bo wierzy

i równocześnie działa. Z pracy pokojowej nie zrezygnuje Francja nigdy.

Po Lavalu przemawiał Franklin Bouillon, który zauważył, że minister nie powiedział nic konkretnego o niemieckich zbrojeniach, oraz stwierdził, że politycy francuscy nie mieli odwagi powiedzieć prawdy. Na to krótko odpowiedział min Laval, że Francja swoją kartę jeszcze rozegra. Trzeba bowiem utrzymać sojusz i węzły przyjaźni z innymi.

Paryż. (PAT) Na wczorajszym przedpołudniowym posiedzeniu Izby deputowanych projekt ratyfikacji umowy francusko - włoskiej w sprawie kolonii w Afryce referowali w imieniu komisji spraw zagranicznych dep. Soulier i w imieniu komisji do spraw kolonii de la Ferronnays.

Izba większością 555 głosów przeciw 5 uchwaliła ratyfikację umów rzymskich pomiędzy Francją a Włochami.

Zainteresowane państwa wyciągną konsekwencje!

Tekst not francuskiej i włoskiej do Niemiec

Paryż. (Tel. wł.) Tekst noty, złożonej przez ambasadora Francji Pontceta rządowi niemieckiemu, zrobił wielkie wrażenie w Berlinie. Z takim samym przyjęciem spotkała się w Niemczech nota, jaką złożył ambasador włoski ministrowi spraw zagranicznych Rzeszy, Neurathowi.

Nota francuska oświadcza, że rząd Francji nie może powstrzymać się od złożenia na rząd niemiecki odpowie-

dzialności za obecny stan niepokoju, wywołanego na całym świecie i za skutki, które mogą z tego wyniknąć, a w pierwszym rzędzie za konsekwencje, jakie z tego faktu muszą wyciągnąć rządy poszczególnych zainteresowanych krajów. Nota stwierdza, że rząd francuski nie może uznać jednostronnych wypowiedzi zobowiązań międzynarodowych.

Głos francuskiego ministra wojny

Paryż. (Tel. wł.) Komisja wojskowa Izby deputowanych wysłuchała expose ministra wojny, gen. Maurina, który przedstawił szereg szczegółów, dotyczących stanu sił zbrojnych Rzeszy. Minister wskazał, że zapowiedziane przez Niemców utworzenie 36 dywizyj należy oceniać najmniej na 500 tys. ludzi.

Herriot o kroku Niemiec

Paryż. (Tel. wł.) Minister Herriot wygłosił na posiedzeniu komitetu wykonawczego partii radykalnej przemówienie, w którym poruszył sprawę przedłużenia służby wojskowej we Francji oraz decyzję Niemiec, wprowadzającą obowiązkową powinność wojskową.

„W odpowiedzi na krok niemiecki — stwierdził Herriot — należy zachować zimną krew. Rząd postanowił stanąć po stronie prawa i dlatego odwołał się do Ligi Narodów. Decyzja rządu niemieckiego naraża bowiem na szwank niebezpieczeństwa nie tylko Francji, ale również innych państw wielkich, średnich i małych.“

Po przemówieniu Herriota uchwalono rezolucję, stwierdzającą, że wystąpienie Niemiec z Ligi Narodów oraz przeprowadzone przez nie zbrojenia usprawiedliwiają wzmocnienie sił obronnych niektórych państw. Rezolucja wyraża również życzenie, aby doszło do skutku ściśle porozumienie państw, przywiązanych do idei utrzymania pokoju i domaga się podpisania paktu wschodniego.

POWSTAŃCY GRECCY PRZED SĄDEM

W Atenach rozpoczął się proces przywódców i oficerów ostatniej rewolucji greckiej, oskarżonych o zdradę stanu. Na zdjęciu ława oskarżonych pod silną strażą wojską. Śmiesznie wygląda piecyk, świadczący niezbyt pochlebnie o estetyce współczesnych Greków.

SOBOWTÓR DOKTORA BAUMA

W DOKŁADNEJ DOWIEDZI SENSACYJNEJ
PRZEZ ANTONIEGO HRAMA

6) Ogarnął mnie lęk paniczny. — Było to może przecucie tego, co się później stać miało... — dodała cicho i lzy spłynęły jej po białych policzkach.

— Nie wiedziałam co począć. Najroztropniej byłoby wyskoczyć na korytarz i narobić alarmu, a jednak na to nie mogłam się zdobyć. Zdawało mi się, że lada chwila drzwi odkoczną z hałasem i banda tajemniczych postaci wtargnie do mego pokoju.

Resztkami mdlejącej świadomości chwyciłam z biurka przycisk i drząc, przywarłam na najciemniejszym kącie pokoju, postanawiając tą kruchą bronią walczyć do upadłego.

Nagle przez ścianę doleciał mnie mroźny krzyk w żylach okrzyk Danusi. W tym jednym tylko wyrazie: „Ratunku!” — był taki ogrom bezgranicznego wprost lęku i rozpacz, że w jednej chwili, zapominając o wszystkim, rzuciłam się do drzwi, spiesząc jej na ratunek.

Drzwi jej pokoju były otwarte. Kiedy stanęłam w progu, ujrzałam tylko sylwetkę człowieka wyskakującego przez okno. Na podłodze leżała Danusia... — przerwała i cichy szloch wstrząsnął jej pierśmi.

Po chwili ciągnęła dalej niemal szepem:

— Widok leżącej na podłodze Danusi tak mnie przeraził, że nie zbliżając się do niej, z krzykiem wypadłam na korytarz. Tutaj dostrzegłam wchodzącego lokaja. Nie zatrzymałam się jednak, biegnąc po pana Rowicza.

Więcej już nie pamiętam. Upadłam na progu stołowego pokoju.

Ocknęłam się może w godzinę po tym wypadku, z piekielnym szumem w uszach i zawrotami głowy. Panowie byliście już na miejscu. To wszystko, co wiem i jeszcze raz powtórzę na śledztwie.

— A zatem zeznania Bączka zgadzają się w zasadzie z tem, co słyszę od pani. Oczywiście dotyczy to tylko samego faktu wykrycia zbrodni — rzekł Dąbrowski po chwili. — Jednak nie wszystko do tej pory jest jasnym. Proszę szczerze powiedzieć, czy pani, panno Halino, nie miała jakich zatargów z waszym lokajem?...

— Ja, zatargi z lokajem?... Nigdy, panie Henryku! — rzekła stanowczo, choć łatwo było wyczuć, że tego rodzaju oświadczenie przyszło jej nie bez trudu. — Dlaczego jednak stawia pan to pytanie? — podniosła na niego niespokojne spojrzenie.

— Daruje pani, lecz ze względów służbowych nie mogę na to dać odpowiedzi.

— Ach, tak?! — uśmiechnęła się przez łzy.

— Proszę mi się nie dziwić... — starał się usprawiedliwić.

— Po tem wszystkim, co przeszłam, niczemu się już nie dziwię i żalu nie mam dziś do nikogo.

— Zbyt pani jest przeczuloną, droga panno Halino — perswadował Dąbrowski. — Nie dziwię się zresztą pani usposobieniu. Tem niemniej jednak trzeba nerwy trzymać na wodzy.

Nie odrzekła ni słowa. Wpatrzona w jakiś nieokreślony bliżej punkt na przeciwległej ścianie, trwała w bezruchu, z wyrazem śmiertelnego wyczerpania na twarzy.

Dąbrowski, pomimo, że cisnęło mu się dziesiątki dręczących go pytań, milczał, wpatrzony w zmierzowaną przebiegiem tej jednej nocy, twarzyczkę dziewczyny. W wyrazie jej oczu było coś z egzotycznych omamień. Zawsze dotychczas lekko rumiana twarzyczka, jaśniała teraz alabastrową bielą, a ciemne kędziory włosów, rozrzuconych w nieładzie, oparły się na łukach klasycznie wygiętych obrwień.

Aspirant nie mógł oderwać od niej oczu. Dotychczas widywał ją jedynie w czasie składanych dyrektorowi wizyt, wesolą i roztrzępaną, zawsze daleką od zdawkowych wymogów konwensu, wnoszącą radość w zacisze ustronnej willi. Obecnie miał przed sobą tę samą, co prawda, Halszkę, ale jakże inną od tej, za którą tęsknił pośród bezsennych nocy. Jak tamta, tak i ta wdierała mu się w tajemne głębia zbożalej duszy.

Kochał ją bez nikłego nawet cienia nadziei, gdyż Wirska miała narzeczonego, którego kochała bez pamięci.

Ilekoć razy spotykali się w małym gronie gości Rowicza i młody aspirant musiał patrzeć, jak narzeczeni rozkochanym wzrokiem spoglądali na siebie, a Borzęcki, niezbyt zresztą dyskretnie, obcałowywał ręce Haliny, — krew uderzała mu do głowy i targał się w bezsilnej, strasznej męce rozpacz.

Potrafił jednak po męsku trzymać na wodzy rozedrgane nerwy i nawet najbliżsi z otoczenia nie domyślali się istotnego stanu duszy Henryka. Nie domyślała się także i Halina.

Mimo cierpień, jakich doznawał, szlachetna jego natura daleką była od wszelkich objawów samczej zazdrości. Borzęckiego traktował jak przyjaciela, nie okazując mu ani cienia niechęci. A jednak bywały chwile, że musiał staczać zawziętą walkę z niskim instynktem pożądania.

Z początku postanowił nie pokazywać się więcej w domu Rowicza, aby w ten sposób, nie spotykając Haliny, zaprzestać wogóle o niej myśleć. Odniósł to jednak całkiem przeciwny skutek. Niewypowiedziana, nieokreślona tęsknota żarła go niemal z godziny na godzinę i uczucie płomiennej bezgranicznej miłości przelewało się kipiącym wwarem w duszy Henryka. Wzbierało niczem groźna, przepiękna lawina i w swym władcym pochodzie kruszyło strzępy woli. Wówczas już bez oporu poddawał się fali uczuć i szukał ukojenia w ustronnej willi Rowicza. Wystarczał mu już tylko widok Haliny.

Jednakże zdawał sobie sprawę, że stan taki zbyt długo trwać nie może. Wcześniej czy później, Borzęcki poślubi Halinę... Myśl ta napawała go niepojętą rozpaczą. Dlatego też dawno myślał o przeniesieniu się w inną, odległą część kraju, w czem jednak stale przeszkadzał mu Młotocki, przywiązany do swego młodego współpracownika.

W stanie tego rodzaju duchowej depresji znalazł się Dąbrowski wobec faktu ponurej zbrodni. W pierwszej chwili nie mógł uwierzyć, by mord mógł mieć inne, niżli rabunkowe podłoże. Prostu wyobrażał sobie, że zbrodniarz pragnął zakraść się do mieszkania przez pokój Rowiczówny, która w tym czasie musiała się przebudzić i narobić hałasu, wobec czego bandyta zadał jej cios śmiertelny. Na miejscu jednak okazało się co innego. Najmniejszy nawet przedmiot nie zginął z całego mieszkania, wobec czego siłą rzeczy musiało odpaść poprzednie przypuszczenie. Nic więc dziwnego, że Dąbrowski gubił się w domysłach, zanim zeznania lokaja nie rzuciły pewnego światła na zawikłaną zagadkę, tej, w każdym razie, niepospolitej zbrodni. I mimo to, że zeznania Bączka dążyły wyraźnie do obciążenia młodej nauczycielki, Dąbrowski widział w tem wszystkim jedynie podłą intrygę, która zarazem, w jego mniemaniu, miała osłonić istotnego mordercę.

Snując tego rodzaju domysły, ani na chwilę nie przypuszczał, aby Halina potwierdziła fakty podane przez młodego lokaja. Niepokoiło go jedynie wykrzyki chloroformu. Tymczasem wszystko wypadło całkiem przeciwnie. Halina z całą ścisłością potwierdziła zeznanie lokaja, wobec czego odpadły silne, jak się zdawało, argumenty Dąbrowskiego przeciw Bączkowi.

Na jeden jeszcze szczegół pragnął otrzymać wyjaśnienia Haliny. Chodziło mu o wykryte jeszcze nocą ślady, biegnące z pod okna zamordowanej w stronę zatoki. Były to niewątpliwie, co zresztą stwierdziły pobieżne już tylko badania, ślady jej własnej obuwi. Kto

jednak pozostawił odciski męskiego buta nad brzegiem zatoki, było dotychczas dręczącą zagadką.

Z początku nie śmiał wręcz pytać o to Haliny. Spodziewał się, że sama, opowiadając o przebiegach krytycznej nocy, wspomni o swej wycieczce nad brzeg zatoki. A jednak o tem nie było ani słowa. — Czyżby w tem kryła się jakaś tajemnica? — myślał, starając się odszukać w pamięci jakowyś punkt zaczepny, potrzebny do rozwświetlenia zagadki. — A może poprostu uważała za niepotrzebne opowiadać o wszystkim, co robiła od wczoraj... — Na wszelki wypadek Dąbrowski postanowił zdążyć do celu określoną drogą.

— Więc pani, jak dotychczas stwierdziłem, była jedyną osobą, nie licząc biednej Danusi, która widziała zbrodniarza, — podjął na nowo przerwany tok rozmowy. — Tak przynajmniej wynika z pani opowiadania. W związku z tem pragnę panią poinformować, że żaden przestępca nie działa bez dobrze obmyślanego zgry planu. Przedewszystkiem więc musi dostatecznie zorientować się w położeniu obiektu, będącego miejscem przyszłego działania. W tym celu na jakiś czas przedtem krąży dokoła tego miejsca. I tak też niewątpliwie miała się rzecz w wypadku, o który nam teraz chodzi. O ile więc ktoś z państwa wychodził wieczorem z domu, mógł go gdzieś zauważyć...

— Tego nie wiem — odrzekła z widocznym znudzeniem w głosie.

— A pani również nigdzie nie wychodziła? — zanytał niezrażony poprzednią odpowiedzią.

— Nigdzie!...

— A może jakiś maleńki spacer odbyła pani wieczorem nad brzeg zatoki? — indagował aspirant nieustępliwie.

Nie dała odpowiedzi, a tylko na białych policzkach zakwitły lekkie, zagadkowe rumieńce.

— Może on wie o wszystkim?... — myślała z trwogą, tocząc wewnętrzną walkę, czy wyznać mu całą prawdę, czy też szukać obrony w uporczywym milczeniu. Wybrała drogę pośrednią.

— Tak, wychodziłam — odparła po namyśle — jednak nikogo nie widziałam po drodze...

— Proszę być z mną szczerą, panno Halino — zaczął Dąbrowski tonem perswazji. — Jeśli pragnęłam dzisiaj rozmowy z panią, to jedynie dlatego, aby pani pomóc. Daleki jestem od myśli, aby panią cokolwiek mogło lęczyć z owem morderstwem. Pomimo to, tak się okoliczności dziwnie złożyły, że — przykre mi to mówić — ale zebrany dotychczas materiał obciąża jedynie panią...

Umilkł, czekając, jakie wrażenie ta wiadomość uczyni na Halinie.

Jednak wbrew przypuszczeniom dziewczyna nawet nie drgnęła. Obojętna na wszystko, z głową zwieszoną na piersi, trwała w bezruchu.

Dąbrowski więc ciągnął dalej:

— Jedynym wyjściem z tej, bądź co bądź przykrej sytuacji, jest szczerze wyznanie prawdy. Nad brzegiem morza obok śladów pani, widnieją odciski męskiej stopy, które kończą się ślepo tuż nad samem pbrzeżem. Wszystko to już dokładnie zbadały organa śledcze i pani za chwilę będzie indagowana w tej sprawie. We własnym więc interesie musi pani odsłonić tę małą tajemnicę. We własnym interesie! — podkreślił raz jeszcze.

Podniosła na niego jasne granaty oczu, w których wyraźnie odmalowało się niezłomne postanowienie.

O tem się nigdy nie dowie nikt, panie Henryku! — odparła z niezwykłą mocą.

Dąbrowski z rezygnacją pochylił głowę.

ROZWÓD MILJONERKI

Dziedziczka milionów Woolworth'a Barbara Hutton rozwiodła się z księciem Aleksandrem Mdivani, pochodzącym z Gruzji, który jak wiadomo, był także mężem Poli Negri. Miljonerka oświadczyła na rozprawie, że nie znalazła w małżeństwie z księciem tego szczęścia, o jakim śniła.

Na szorstką i popękana skórę

KREM

NIVEA

Cena: Zł 0.40 do 2.60

BEBECO Sp. Akc. w Poznaniu

Pr. 2408-N. 608

Nowości dla filatelistów

Znaczki pocztowe na — jedwabiu.

Do Warszawy nadeszły w tych dniach pierwsze listy z Japonii ze znaczkami — drukowanymi na jedwabiu.

Znaczki te wypuścił rząd japoński w celu propagandy hodowli jedwabników. Rysunki na znaczkach wyobrażają różne fazy produkcji.

Poza tem japońskie ministerstwo pocztu pragnie w ten sposób przyjąć z pomocą hodowcom jedwabników.

Pocztówka z aluminium. Pierwszą taką pocztówkę nadano ostatnio na poczcie w Birmingham. Według „Klimschs Druckeranzeiger“ chodzi tu o arkusik cienko wywalcowanego metalu, który przez szczególny sposób spreparowania nadaje się doskonale do pisania maszynowego i atramentem.

Pocztówka wspomniana jest prawie tak lekka, jak papierowa, nie zawija się, posiada zaletę większej wytrzymałości na rozzerwanie i nigdy nie żółknie.

Ponieważ koszty wyrobu są nadzwyczaj niskie, może ten nowy produkt z aluminium znaleźć szerokie zastosowanie.

FENOMEN NATURY

6-letni chłopczyk Wallace Rossall z Los Angeles jest fenomenem natury. Jak bowiem wykazały badania lekarskie chłopczyk ten ma serce po prawej stronie i posiada tylko prawe płuco. Po lewej stronie, tam gdzie powinno być drugie płuco, znajdują się trzewia. Chłopczyk, mimo wszystko, jest zdrow i czuje się dobrze.

Romans z cyrkówką

Zbigniew Łachowicz, prokurent Banku Dyskontowego, od jakiegoś czasu żył w stanie niemal zupełnej depresji duchowej. Bezpośrednią przyczyną ustawicznego, aczkolwiek powolnego, staczania się Łachowicza, niedawno

jeszcze sumiennego i cieszącego się pełnem zaufaniem Zarządu, pracownika — była młoda aktorka cyrkowa, Kiki.

(Ciąg dalszy nastąpi).

„Orędownik“ wśród najbiedniejszych

„Mieszkanie“ Józefa Kobieli

Gdy ojciec rodziny jest bezrobotnym i gdy potem dostanie pracę... — We wnętrzu ludzkiej nory — Tragiczne obrazy — Względna pomoc — Proces z magistratem — Wizja przeszłości — O oddźwięk w sercach litościwych Polaków

Łódź, 22 marca.

Przy ulicy Kątnej 25 w Łodzi mieszka bezrobotny Józef Kobiela. Podobno mieszka z całą rodziną w komórce. Czy to możliwe?

Wchodzimy w podwórze posesji przy ulicy Kątnej 25. Dwupiętrowy dom. Obok stoi szereg drewnianych komórek, jakie się w Łodzi spotyka na każdym podwórzu, a w których przechowuje się węgiel. Obok szopa, pod nią wóz i wyniszczone szczątki czyichś mebli. Szukamy owej zamieszkałej komórki.

— To tu, obok ustępu — informuje nas ktoś.

Pukamy do drzwiczek, obitych jakimś workiem.

— Proszę — odpowiada ze środka głuchy głos.

Otwieramy. Oczom naszym ukazują się wnętrza tej ludzkiej nory. Duszne, przesycone wilgocią i zapachem nafty powietrze uderza nas w twarz. Mała, naftowa lampka słabo oświetla stojące w głębi łóżko, a na niem jakąś leżącą postać. Obok łóżka siedzi na stołku siwowłosy starzec. Przy szafce bawi się pudełkiem kilkuletni chłopiec. Przez całe „mieszkanie“ poprzeciągane są sznury, na których suszą się jakieś szmatki; to bielizna domowników.

— Dzień dobry, czy pan Kobiela?

— Tak jest. A panowie skąd?

Wyjaśniamy cel przybycia. Jednocześnie zamykamy drzwi tego dziwnego „mieszkania“. Czujemy się teraz jak w grobie. Suchotniczy płomień lampki rzuca trupie refleksy na twarze obecnych. Niemila woń z „sąsiedztwa“ z trudem pozwala na przebywanie w izdebce.

— Odkąd pan tutaj mieszka? — zadajemy pytanie.

— Od lipca 1933 roku. Niedługo będzie już dwa lata, jak duszę się w tej norze — odpowiada zgnębanym głosem Kobiela, a głos jego brzmi dziwnie głucho, jak w trumnie.

— Przedtem mieszkałem w tym samym domu, zajmowałem na piętrze jeden pokój. Choć zalegałem z komornym za rok prawie, to jednak poprzedni gospodarz nic mi nie mówił. Nie pracowałem przecież. Ale dom ten został sprzedany. Nowy właściciel żądał natychmiastowego uregulowania całej należności, w przeciwnym razie groził eksmisją. Zapłacić mu nie mogłem wszystkiego, bo przecież skąd... Prosiłem go, żeby chociaż po 10 zł brał na dług, nie chciał, sprawę oddał do sądu. Ciągnęła się przeszło dwa lata. Nic mi nie mógł zrobić, bo przecież byłem bezrobotny. Ale skoro tylko udało mi się dostać pracę na sezonowych robotach, od razu dostał wyrok i... eksmisję. Ani się spostrzegłem jak wyrzucili mi graty i z całą rodziną znalazłem się na bruku...

Tu głos starca załamał się, w oczach ukazały się łzy. Leżąc na łóżku dziewczynka zaniosła się duszącym kaszlem.

— ...i gdzie się miałem podziąć? Znikąd żadnej pomocy. Nie mogąc pozostawić pod gołym niebem chorej żony i małych dzieci, wniosłem część mebli do tej komórki, szpary, jako tako opatrzyłem i tak zamieszkałem. Część gratów gnije dotąd na podwórzu.

— No, a z czego pan żyje teraz?

— Pracowałem przez lato w gazowni, to teraz dostaje z Funduszu Bezrobocia co dwa tygodnie 20 zł. I to już się skończyło, w tym tygodniu wypłacą mi ostatni raz. Za co potem będzie się żyło — nie wiem.

„Meble“ wveksmitowanego Józefa Kobieli, wyrzucone na podwórze.

— A żona i dzieci nie pomagają?

— Żona pierze od czasu do czasu po domach za parę złotych. A dzieci — wszystko małe. Najstarsza córka ma lat 16, jest na trzecim kursie w zawodówce. Teraz leży chora. Dwóch synów, jeden 8, drugi 12 lat, chodzą do szkoły. Najmłodszy 5-letni siedzi w domu, niedawno ciężko mi chorował. Mnie coraz bardziej przysięga starość. Pracowałem przedtem w wykończalni, ale fabryka stanęła i zostałem bez pracy.

— Udawał się pan do Opieki Społecznej o pomoc?

— Chodziłem, prosiłem, dali mi w końcu 80 zł, żebym poszukał sobie mieszkania. Ale nigdzie nie mogę dostać za te pieniądze. Szukałem wszędzie, chcą to odstąpić, to za pół roku żądają zapłaty. Pieniądzy tych nie straciłem, leżą u mnie tu, w skrzynce. Skarżył mnie magistrat o zwrot, że to niby przepiłem te pieniądze. Powiedziałem im na sprawie, żeby mi poszukali za te pieniądze mieszkania...

— Ach panowie! żebyście wiedzieli, jak ciężko jest żyć. Jeden Pan Bóg wie — wybuchnął z płaczem Kobiela — cierpiałem za Polskę; w 1905 roku byłem w partji narodowej. Przy-

Przy dolegliwościach żołądkowo-kiszkowych, braku apetytu, atonji kiszek, wzdęciach, zgadze, odbijaniach, ogólnym podrażnieniu, bólach głowy migrenowych, zastosowanie 1-2 szklanek naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** wywołuje doskonale opróżnienie przewodu pokarmowego. Tg 507.

Słynny wynalazca sposobu fabrykacji złota Dunikowski, o którym obecnie znowu wiele się mówi, przy swoich aparatach na Riwierze.

Knorr WYRABIANE W KRAJU

znakomite **knorr** kostki buljonowe

3 kostki 20 groszy

Doskonały smak — Liczne uznania

3 kostki tylko 20 groszy

Knorr zupy — dobre zupy!

P 3110-K. 203

„Wojna manewrowa...“

Rzym. (Tel. wł.) W przemówieniu, wygłoszonym w parlamencie włoskim, podsekretarz stanu w min. wojny gen. Baistrocchi zapowiedział wniesienie projektu ustawy o skróceniu służby wojskowej z rozciągnięciem powinności wojskowej na około 60 tys. poborowych, dotychczas nie powoływanych pod broń.

Mówiąc o przyszłej wojnie, gen. Baistrocchi stwierdził, że będzie to „wojna manewrowa“, w której szczególną rolę odegrają dywizje zmotoryzowane.

lapani mnie na rozdawaniu ulotek. Przesiedziałem półtora roku w więzieniu, uciekłem potem, tułałem się... i teraz, w wolnej ojczyźnie, człowiek musi żyć w takich warunkach, dusić się w ciasnej norze, obok ustępu, drzeć ciągle o to jutro, by dziecku na kawałek suchego chleba starczyło... W domu wszyscy nas szykanują, żonie spokojnie przejść nie dadzą, wyśmiewają się... Życie się już poprostu nie chce.

Następuje chwila ciszy, przerywanej urywanym oddechem chorej dziewczynki. Żegnamy starca Kobiela i wychodzimy z dusznej komórki na powietrze. Jednocześnie zapewniamy nieszczęśliwego starca, że nędza jego, poruszona na lamach „Orędownika“, napewno nie przebrzmi bez echa i znajdzie oddźwięk w sercach litościwych Polaków.

Zbrodniczy hypnotyzer

Białogród (PAT.) Do sądu w Suboticy zgłosił się adw. dr. Karol Grekuszka, składając sensacyjne zeznanie, iż hypnotyzował Matouskę, w celu skłonienia go do zamachów dynamitowych na pociągi.

Jak wiadomo, bezpośrednio przed zamachem pod Bia Forbą Matouska bawił w okolicy Suboticy. Adw. Grekuskę aresztowano.

Hitler w Wiesbaden

Berlin. (PAT.) Kancel. Hitler bawił w Wiesbaden, gdzie zamierza pozostać przez szereg dni ze względów zdrowotnych. W jego towarzystwie znajduje się von Ribbentrop oraz szef prasowy Rzeszy dr. Dietrich. Przybył również min. Goebbels.

— 20 —

Przeglądamy właśnie korespondencję. Zaraz kończymy.

Jerzy umilkł i czekał cierpliwie. Wreszcie Bartolini przejrzał ostatnią kartkę i powstał.

— Skończyliśmy! oświadczył.

— Czy znalazł pan co ciekawego?? — spytał kapitana.

— Owszem!

— Naprawdę? Co?

— To — odparł sędzia, podając Jerzemu zapisane kartki jedwabnego papieru. — Nie są to wprawdzie oryginalne listy, lecz ich kopje, ale — zdaje się — również pisane w języku hindostańskim.

— Może pan pozwoli — odezwał się młody Anglik i gorączkowo pochwycił papiery. Następnie usiadł w fotelu przy stole i zaczął nerwowo przerzucać korespondencję. Wkrótce oczy Jerzego zapłonęły triumfem.

— Mamy go! — wybuchnął. — To są kopje listów fakira do przyjaciela w Indjach. Gawar Rashim był na tyle nieostrożny, że sporządził z nich kopje. Oto list z dwudziestego ósmego lutego. Odpowiedź na ten list jest nam już znana. A oto list z jedenastego marca.

— W tym dniu fakir złożył zamordowanemu wizytę — przerwał Bartolini.

— Poza tem tego dnia po południu —

— 17 —

kapitanie, przetłumaczy nam listy, a gdyby one zawierały coś szczególnie ważnego, wówczas możemy je dać do przeczytania poraz drugi zaprzyjęzonemu tłumaczowi. W ten sposób zapoznamy się bezwzględnie z ich treścią. Co pan, drogi Gattone, sądzi o mym planie?

— Sądzę, że nie wymaga poprawek.

— Więc dobrze. Chodźmy zaraz wobec tego.

Sędzia zamierzał już włożyć kapelusz, gdy zwrócił się jeszcze raz do Jerzego:

— A co będzie z pańską wizytą u panny Eyre? Przecież chciał pan koniecznie mówić z narzeczoną?

Jerzy był niezdecydowany.

— Oczywiście, panie sędzia... pragnąłbym bardzo pomówić z nią, lecz wobec takich wydarzeń... sądzę, że listy są obecnie sprawą ważniejszą.

— Rezygnuje więc pan z dzisiejszej wizyty?

— Tak. Proszę jednak o zezwolenie napisania kartki do narzeczonej, aby nie denudowała się moją nieobecnością.

— Nie protestuję — zgodził się Bartolini.

Jerzy skreślił kilka słów na kartce, którą sędzia polecił urzędnikowi wręczyć aresztowanej Mable.

Miłość Fakira.

32 Loterja Państwowa

(Nieurzędowa i bez gwarancji).

CIĄNIENIE PIERWSZE

W drugim dniu ciągnięcia 2 klasy wygrane padły na numery następujące:

Po 10.000 zł na nr. nr.: 103009 114363 146609 171333.

Po 2.000 zł na nr. nr.: 37857 181675.

1.000 zł na nr. nr.: 175893.

Po 500 zł na nr. nr.: 54744 57822 90812 95568.

Po 400 zł na nr. nr.: 22750 22054 35501 44708 55107 60227 71905 104387 107082 130660 159853 172155.

Po 250 zł na nr. nr.: 8781 10182 25885 55015 64617 74082 79863 90242 102632 104536 109402 115669 158924 164612 169607 173190 176825 180335.

Po 200 zł na nr. nr.: 4810 8227 9510 9943 13876 16588 21457 21817 23888 24235 31867 41559 42631 53388 64097 67382 70102 73753 75769 76075 96504 97398 106196 110790 117149 117505 118855 124122 124295 128283 132191 139783 144490 150261 151276 151396 153706 161111 169196 169933 176334 177175.

Po 150 zł na numery:

599 1845 43 932 3858 4073 297 632 765 5239 834 6391 572 7217 375 827 30 59 8103 651 9650 726 976 10331 405 705 11076 285 583 12027 76 377 759 822 13023 77 132 42 206 473 611 14414 717 15581 16385 698 99 856 17126 526 38 97 710 19043 401 8 34 788 19727 56 987 20127 21018 975 22121 604 34 23518 682 24588 661 25310 14 579 841 26465 607 27096 945 28542 29452 30031 205 503 674 31813 32219 345 69 440 33279 504 88 34018 134 304 69 543 61 778 35246 469 36396 697 37291 652 783.

38436 692 720 39080 188 340 807 40080 123 568 635 952 41128 801 42429 803 43687 923 70 45030 128 354 552 604 47186 288 453 655 97 798 979 48152 68 334 433 49472 51063 171 206 52 646 798 920 52662 868 93 53128 37 233 117 54440 517 946 55035 154 56161 969 57382 508 656 58219 59375 510 979 60250 519 743 62200 64035 221 782 65265 74 933 41 679 68278 313 435 622 888 67501 905 68213 90 770 70552 71007 575 72033 87 90 160 227 464 91 526 41 621 73350 74319 493 75273 315 695 908 93.

70226 318 621 978 77181 365 562 78499 79277 936 80040 350 689 789 81428 782 82706 84238 96 377 469 85196 413 663 725 907 59 86894 777 87 87955 88947 89865 90230 55 91196 276 355 662 92133 41 93771 899 915 94581 722 95387 422 504 96259 367 991 97355 454 528 98916 51 67 99058 432 540 100410 637 896 101593 859 82 103021 68 585 994 104355 105624 801 106455 740 107618 781 108156 71 109547 110693 868 111065 81 121 12487 787 852 113735.

114179 694 115413 501 655 116036 130 775 117046 200 567 702 118043 876 119029 555 120971 833 90 122328 461 956 123338 411 828 124148 824 961 68 74 125008 376 606 126195 446 997 128221 341 422 871 129561 727 34 130092 200 630 132032 823 133048 134355 405 70 547 708 135155 468 136064 549 61 829 137159 138552 658 139639 708 8 832 81 983 140252 534 141548 718 63 852 994 142120 257 375 92 448 143601 144330 668 813 145357 460 72 810 146328 493 530 147390 93 573 903 148235 504 817 149311 56 555 719 150067 141 293 98 315 742 884 970 151832 901.

152730 153267 465 773 154094 546 155108 157198 704 159280 505 611 34 160025 519 710 161924 162497 533 869 163449 727 837 164195 255 56 628 755 165324 520 928 72 166185 387 675 167039 287 375 443 666 168792 875 915 169110 576 739 61 812 170416 597 171276 172354 349 507 700 979 174296 418 890 175193 216 39 375 444 739 868 938 176387 177811 71 178194 179027 214 440 744 898 180362 439 561 673 181416 848 90 182065 427 521 840 184071 291 910 34.

Po 50 zł na numery:

93 246 83 300 426 1092 414 522 879 2212 323

3032 249 393 448 937 69 4420 38 42 49 95 573 631 743 5060 115 474 549 628 52 62 719 950 6042 135 842 7223 411 76 8809 9076 86 161 483 10125 203 417 646 708 85 11980 12353 91 748 86 13035 322 810 14024 52 373 788 97 15085 948 16150 555 633 62 711 829 17516 93 18270 417 598 19435 559 20168 84 334 452 523 846 21738 22000 136 49 247 391 406 76 576 23019 388 731 897 24023 311 599 662 65 902 25520 858 26017 37 38 123 91 233 524 975 79 27594 761 28165 316 461 853 20377 849 30001 66 460 569 873 950 31175 218 37 32037 242 356 447 546 65 873 931 33015 105 407 961 34140 419 610 35184 466 542 36368 708 37054 494 655 995

38052 789 849 36607 64 720 839 924 40009 122 425 521 62 193 803 960 41244 376 434 633 91 716 910 42571 693 43224 325 451 44293 439 771 948 45024 113 367 498 546 46048 456 622 778 47372 622 722 48845 49190 814 50132 231 475 946 60 51277 428 52057 208 494 545 625 51 53086 102 29 322 85 636 54313 57 688 55421 25 35 56103 361 492 590 826 81 58361 471 580 739 59076 312 676 740 935 60220 394 421 504 47 61430 69 554 72 828 62451 63645 709 895 64061 531 65085 101 474 66216 401 722 67154 96 319 581 765 92 68284 672 89 750 868 69290 665 70067 143 454 987 71089 108 468 72470 560 704 73 73674 92 972 74203 15 37 443 89 578 658 704 75424 59 19 984.

76746 952 77071 243 458 97 78209 446 732 79566 902 80095 253 305 81028 154 232 433 82084 608 786 902 17 84433 846 95387 859 961 86023 57020 775 88442 911 89039 384 760 993 96 90031 59 76 218 44 498 693 367 958 91049 110 327 31 92373 80 961 93171 94288 379 549 908 95147 218 82 88 572 654 97182 986 98588 713 31 859 99149 100522 604 974 101042 252 431 72 620 706 102162 450 103210 636 104785 290 496 611 754 105668 900 955 60 62 106238 348 107534 656 932 108010 32 340 89 874 79 109433 611 902 110008 206 436 111652 64 779 112024 371 713 961 62 113392 586 697.

113301 671 115 7 976 87 113300 816 983 117123 37 431 929 118056 420 500 119617 79 765 802 69 901 120186 270 434 7 79 530 340 121974 613 737 927 123193 211 683 718 125130 21 38 936 126046 107 613 87 710 837 1277 7 129053 306 23 419 21 756 809 129100 49 445 534 672 941 130120 286 319 469 131266 377 556 133069 111 210 7 889 134290 607 135580 654 136210 582 683 969 137200 375 443 138115 54 221 88 857 905 139187 263 446 67 888 140013 72 338 92 587 741 141253 636 807 142421 719 934 143464 75 670 727 808 34 43 144295 721 145047 115 522 50 606 958 146147 796 868 905 147063 463 500 148206 306 743 836 51 913 149251 367 150411 908 151222 443 665 75 920.

152071 100 110 153241 847 900 67 154423 155344 527 648 938 965 156438 373 157250 158019 100 463 766 159 16 668 956 160009 221 642 87 717 86 907 52 161299 910 162092 155 72 721 73 163351 717 906 164070 589 878 952 12 11 333 589 163023 125 337 80 648 61 96 167235 704 168008 154 92 488 654 778 169097 651 736 820 932 170000 129 64 579 171508 711 172015 16 138 331 33 705 173137 84 593 658 908 56 174146 207 216 724 62 175201 62 471 929 176324 177184 348 518 824 76 967 178920 179060 117 243 90 328 31 35 561 180041 266 3 400 714 950 181167 94 596 893 182335 64 637 55 621 183300 386 430.

CIĄNIENIE DRUGIE

Po 150 zł na nr-ry:

1401 762 2625 721 4113 5093 6586 9075 9890 10746 11629 944 13462 14338 15887 16481 631 18759 19422 20144 509 21345 884 934 22180 24574 873 25719 27162 320 759 28123 29379 30293 32033 70 33496 956 36081 406 37597.

39506 40085 517 41204 42894 43293 749 44214 655 949 45265 542 47506 48409 531 49214 53434 516 628 55210 486 57001 528 673

60103 18 341 62600 36 63113 64041 66 187 589 67123 814 68087 142 69114 70058 730 71715 72505 12 73501 71336 75972.

76110 411 78351 534 90187 357 81307 749 909 88706 96175 87297 425 88267 559 89100 719 90442 950 93852 94096 724 94450 501 10 546 97237 98850 986 99170 100465 502 14 101309 102977 106715 111905 58 112423 557 113165 218.

114228 428 636 802 115416 118718 963 121497 714 123375 124306 127792 129275 131548 133731 909 134794 810 135589 136833 139098 140259 141433 871 941 142230 452 143021 589 144587 145641 146222 147430 148506 151657.

153635 154653 915 157807 158677 160084 119 723 163916 164459 528 165372 583 803 166963 167090 339 823 168396 169072 170448 987 174245 990 175040 362 591 679 177913 179124 180012 182765 184082.

Po 50 zł na nr-ry:

1110 579 2019 632 3516 972 5943 85 6562 823 47 909 707 744 97 8020 9049 82 10068 191 927 12093 13251 99 31 15465 82 932 16957 17237 19184 910 19111 395 463 20014 439 714 21553 902 55 22259 354 24896 25740 26094 27059 78 913 23917 29766 30052 232 32693 33121 435 35235 37662 941

39566 42837 975 43834 45466 101 74 46041 288 884 43196 49922 50004 190 930 51095 528 52026 905 53457 536 600 911 547 55092 610 793 56470 960 57497 58364 537 935 59823 60734 874 63521 664 64200 399 66451 536 68923 70292 7231 617 931 72435 73893 74004 30 923 75065.

76234 77298 405 78370 79734 80313 81806 84149 205 17 85402 87045 86 679 832 43 88295 89914 90219 91761 93015 198 8 84205 609 95448 714 875 96275 316 97507 739 99994 100355 457 101606 102738 97 104234 105034 213 106057 706 829 72 108623 109114 262 110200 336 71 111276 112336 59 434 88 585 739 113772 802.

115364 118762 119102 378 120005 121306 123069 337 776 125510 126071 845 127725 128727 129345 130067 131607 133165 424 134756 135584 136249 137752 140336 142766 143478 607 144546 145100 146927 148055 475 150761 151398 295 608 847.

152025 901 64 154003 302 5 155074 831 907 71 157492 901 158012 159149 641 796 160443 161618 162055 125 946 160569 851 167442 39104 455 170046 485 171442 172615 173611 43 170640 806 13 10 28 177185 178527 608 785 179081 180392 535 182166 349 752 845 183156 184048 585.

CIĄNIENIE TRZECIE

20 000 zł na nr. 155742.

10 000 zł na nr. 116072.

Po 5 000 zł na nr-ry: 17173 68096.

Po 2 000 zł na nr-ry: 22107 26569.

Po 1 000 zł na nr-ry: 27491 112751.

Po 500 zł na nr-ry: 56477 84879 107576 115089 125776 127969 177656 183583.

Po 400 zł na nr-ry: 96 2225 19925 22781 35782 44772 61519 72076 94851 98072 100284 116049 13964 139336.

Po 250 zł na nr-ry: 5195 6352 12670 21881 25599 26800 39014 42505 43700 56359 59218 64773 66254 63644 71858 102336 104196 106230 110627 130450 139933 147678 17033.

Po 200 zł na nr-ry: 18655 23795 26383 29309 30596 34256 35521 39328 50155 52496 55043 55217 60995 70202 70542 93283 95815 104337 105441 105804 114562 120011 120974 131723 136143 139505 139575 157541 159126 160676 166331 170146 171753 178844.

Po 150 zł na nr-ry:

232 1245 597 2194 3157 4850 5111 74 230 448 997 6328 687 967 7001 8412 320 964 9206 466 10118 12734 13264 16306 17319 13323 19348

20323 22363 23449 24195 25256 564 26504 680 27061 28832 29233 31731 33064 106 116 34767 35569 36763 37603.

38161 777 39595 40069 183 545 41993 42970 43493 44017 184 89 45449 744 46132 425 552 48350 49038 233 47 497 753 51240 573 52717 53221 691 700 55222 487 57038 219 312 58287 904 997 60405 773 32 543 61078 592 309 853 62305 63076 65022 451 67003 907 69059 69018 48 877 70324 71156 605 72134 73539 891 920 74239 75154.

78846 905 77116 78614 80116 23 385 82173 258 440 83902 84081 36016 369 87232 765 88140 429 89363 762 955 91007 371 92398 613 95561 97140 648 98982 90610 798 963 100050 63 263 668 102452 103417 105747 106000 107541 817 109450 690 109094 110019 858 111414 673 935 113585 646

114372 815 115403 527 117160 118204 18 119265 362 526 619 362 120399 121024 83 122684 760 124713 125326 526 126883 127902 128109 129395 130193 491 560 720 850 924 131351 615 726 132703 134549 653 135027 136087 944 139170 140012 47 111 141389 495 143630 85 144473 145305 146710 147028

Marzec
23
SOBOTA
Faza: 3 dzień po pełni.

Kalendarz rzym.-kat.
Sobota: Katarzyna p.
Niedziela: Tymoteusza

Kalendarz łowiański
Sobota: Czeźmiława
Niedziela: Zbielawa
Słońca: wschód 5.50
zachód 18.09
Długość dnia 12 g. 19 min.
Księżyc: wschód 22.29
zachód 6.18

Adres redakcji i administracji w Łodzi
telefon redakcji i administracji 173-53
Piotrkowska 91
Godziny przyjęć dla interesentów
od 10-12

Dyżury nocne aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: Potasza, Plac Kościelny 10, Charemzy, Pomorska 12, Müllera, Piotrkowska 46, Epsteina, Piotrkowska 225, Gorczyckiego, Przejazd 59, Antoniewicza, Pabjanicka 56.

Teatry łódzkie

Teatr Miejski — „Mieszczuch szlachcicem” i „Czas są ciężkie”.
Teatr Popularny — „Biała czy czarna”.
As — „Asy w asie”.
Teatr Popularny w sali Geyera — „Aureliu; nie rób tego”.

Kina chrześcijańskie

Adria-Metro — „Nowi ludzie”.
Bratnia Strzecha — „Karioka”.
Casino — „Uwodzicielka”.
Corso — „Wyspa skarbów”.
Czary — „Człowiek z doliny śmierci”.
Capitol — „Dla ciebie śpiewam”.
Grand Kino — „Wesola wdówka”.
Mimozza — „Wiosenna parada”.
Mewa — „Nana”.
Miraż — „Poco pracować”.
Luna — „Dama od Maksyma”.
Ludowy — „Kot i skrzypce”.
Palace — „Dziewczęta w „nundurkach”.
Przedwiośnie — „Siuby ulańskie”.
Oświatowy — „Ułani, ulani”.
Rekord — „Awanturki jego córki”.
Słońce — „Tańcząca Venus”.
Stylowy — „Imperatorowa”.
Zachęta — „Nie jestem aniołem”.

Komunikaty

„Królowa przedmieścia”. Istniejąca od 2 lat przy T-wie sekcja dramat., której przedstawienia cieszą się zasłużonym powodzeniem, dając mieszkańcom Kozin i Polesia miłą i godziwą, a przedewszystkiem tanio rozrywkę, wystawia powtórnie w niedzielę, dnia 24. b. m., o godz. 17 i 20 piękny wodewil w 4 aktach Krumłowskiego, z muzyką Powiadłowskiego, p. t. „Królowa Przedmieścia”. Pozostałe bilety na niedzielne przedstawienia w cenie od 25 gr do 1 zł są do nabycia w kasie.

Dzień patronatu u podmiistrzów stolarskich. Dorocznym zwyczajem sekcja stolarska przy Zjedn. Prac. Rzem. w Łodzi w dniu 24 marca r. b. obchodzi uroczystość świętu swego patrona. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem w kościele Ks. Salezjanów przy ul. Wodnej 34 o godz. 11 rano, na którą uprzejmie prosi swych członków i sympatyków. Zbiórka o godz. 10 rano w lokalu własnym przy ul. Przędzalnianej 1.

Z Polskiego Tow. Tur.-Krajoznawczego. W niedzielę, 24. b. m., Tow. urządza wyprawę do celu zapoznania się z ciekawszymi pod względem architektonicznym gmachami przy Alei Kościuszki. Zbiórka o godz. 10.45 przy gmachu Urzędu Woj. (narożnik Ogrodowej i Zachodniej). Opłata dla członków i młodzieży szkolnej 25 gr, dla wprowadzonych gości — 50 gr.

Z Teatru Miejskiego. W sobotę i niedzielę wiecz. interesująca sztuka Bourdet'a „Czas są ciężkie”. W niedzielę o godz. 16 po cenach znizowanych Katajewa „Kwiędista droga”. W próbach wielkie misterjum pasyjne „Golgota”, oraz „Morfium”. W sobotę o godz. 16 po poł. arcydzieło Mollera „Mieszczuch szlachcicem” dla młodzieży szkolnej po cenach najniższych od 30 gr do 1.00. W niedzielę o godz. 12 uroczą bajkę Andersena „Cesarz i słowik”. Ceny znizowane.

Utworzenie sekcji pielęgnarzy przy „Pracy Polskiej”. Zarząd Zw. „Praca Polska” w Łodzi podaje do wiadomości wszystkich zainteresowanych, że w bieżącym tygodniu zostały powołane do życia sekcje: pielęgnarzy, masażystów i t. d. Pracownicy zakładów użyteczności publicznej, pragnący, aby ich interesów bronił Związek Zawodowy „Praca Polska”, zechcą się zgłosić w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 92, m. 40.

Z chwilą utworzenia powyższych sekcji, pracodawcy, poszukujący pracowników z tych gałęzi pracy, mogą w każdej chwili znaleźć tam wykwalifikowanych fachowców.

Koncert kompozytorów polskich. W niedzielę, 7 kwietnia, miłośnicy muzyki będą mieli sposobność usłyszenia najpiękniejszych aryj z polskich oper w wykonaniu partnerki Jana Kiepurę. Ireny Cywińskiej, prymadonn opery poznańskiej. Znakomita artystka włączyła do programu arje z oper „Zygmunt August”, „Janek”, „Hrabina”, „Legenda Bałtyku” i in. W koncercie weźmie również udział chóralista Filharmonii warszawskiej, prof. Jan Woc-

Koczyk, urzędnik do specjalnych poruczeń...

Badanie świadków w drodze rekwizycji — „Przepisanie” 300 stron rachunkowych — Sensacyjne zeznania

Łódź, 22. 3. W sądzie grodzkim w Łodzi odbyło się badanie w drodze rekwizycji świadków z rozprawy Sergjusza Koczyka, b. urzędnika do specjalnych poruczeń w Banku Handlowym w Łodzi. Rozprawa miała przebieg sensacyjny z uwagi na zeznania świadków Stanisława Małachowskie-

go, wyższego urzędnika Banku Handlowego w Łodzi, który był podstawionym świadkiem z oskarżenia Koczyka.

Małachowski zeznał, że uważa Koczyka za ofiarę, albowiem prowadząc handlowość w okresie upadłości, stwierdził dziwne posunięcia w dy-

rekcji. Prowadzone były fikcyjne konta, w których przyjmowano olbrzymie sumy na konta głównych akcjonariuszy, m. in. Biedermana.

Małachowski oświadczył, że dyrekcja wiedziała o przepisywaniu ksiąg buchalteryjnych, gdyż niemożliwością było w tajemnicy przed dyrekcją przepisać 300 stron ksiąg rachunkowych, które zastąpiono autentyczne.

Dalej Małachowski wyjaśnił, że w Banku poszczególni urzędnicy bez asygnat na zwykłe kwitki pobierali 5 do 20 tys. złotych. Stąd Koczyk miał sumy, z których nie potrzebował się wylizywać. Adwokata Koczyka, oskarżonego za przywłaszczenie na szkodę Banku, płacono z funduszy akcjonariuszów, a nawet kaucję za niego składał sam Biederman, stojący na czele Banku.

Zeznania te wywołały zrozumiałe wrażenie. Rozprawa apelacyjna przeciw Koczykowi, skazanego w Łodzi na 2 lata więzienia, odbędzie się w najbliższych dniach.

Zarządzenia przeciw wściekłości

Łódź, 23. 3. — W związku z notowaniami ostatnio wypadkami wściekłości, wydano zarządzenie, wprowadzające na całym terenie województwa przepisy ochronne.

Cały obszar województwa łódzkiego uznany został za zagrożony przez wściekliczność. Psy złośliwe, trzymane dla strzeżenia domów, muszą być trzymane na łańcuchach i zdala od dróg publicznych. Wszystkie inne psy muszą być prowadzone na smyczy i w kagańcu. Wyjątek stanowią psy policyjne, myśliwskie i owczarskie, w czasie używania ich do właściwej pracy. Również w zagrodach zamkniętych niebezpieczne psy muszą być trzymane na łańcuchach.

Ważąc się psy i koty (bezsąskie) oraz psy puszczane poza obręb zagrodzenia bez kagańców i nieprowadzone na smyczy podlegają zabiciu,

przyczem tępienie psów i niszczenie zwłok zwierząt wściekłych lub podejrzanych, należy do zarządów gmin, które winny utrzymać w tym celu specjalną służbę.

O każdym wypadku wściekliczności i podejrzania, właściciele psów obowiązani są zawiadomić posterunek policji lub gminę, a do czasu przybycia lekarza weterynaryj zwierzę odosobnić. O wypadku pokasania człowieka przez zwierzę wściekłe lub podejrzane musi być zawiadomiona policja lub gmina. Wywołanie psów z terenu województwa łódzkiego dopuszczalne jest po uprzednim uznaniu psa za niebezpiecznego o wściekliczność, przyczem badania przeprowadza powiatowy lekarz weterynaryj.

Winni wykroczeń ulegają karze do 6 tygodni aresztu lub 1000 zł grzywny.

rakowski. Wystąpi on z utworami Wieniawskiego, Wronskiego i innych kompozytorów polskich. Koncert urzędu oddział łódzki Polskiego Tow. Tur.-Krajozn. (Al. Kościuszki 17).

Odwolania od podatku wojskowego. — Wszelkie rekursy oraz prośby dotyczące podatku wojskowego należy kierować wyłączenie do Zarządu m. Łodzi, który wymierza podatek wojskowy.

Zniżka cen gazu. Z dniem 1 kwietnia r. b. zgodnie z uchwałą zarządu dyrekcji gazowni miejskiej cena gazu w Łodzi dla konsumpcji prywatnej zostaje obniżona o 10%. (k)

Kronika policyjna

Poszukiwanie zbieg. Na stacji w Tomaszowie Maz. w czasie konwojowania go z Belgii zbiegł umysłowo-chory 33-letni Władysław Chojnacki. Obecnie władze policyjne rozpoczęły poszukiwania za zbiegiem. (k)

Kary za niechlujstwo. Ostatnio komisje sanitarne przeprowadziły kontrolę domów, przyczem pociągnięto do odpowiedzialności kilkudziesięciu właścicieli za zaniedbane remonty i czystość. Referat karny starostwa grodzkiego ukarał 49 właścicieli domów na kary aresztu lub grzywny za niechlujstwo. Poza tem ukaranych zostało dwóch właścicieli sklepów za nieczystość. Charakterystyczne jest, że wśród ukaranych jest zaledwie trzech chrześcijan, a pozostali to Żydzi. (k)

Rutynowana złodziejka. Przed sądem grodzkim w Łodzi odpowiadała jedna z najbardziej rutynowanych złodziejek sklepowych, Żydówka Małka Kaliszczak. Pod pretekstem kupna Kaliszczak wchodziła do sklepów i przy tej okazji kradła. Z akt sprawy wynikało, że Kaliszczakowa poprzednio już była około 20 razy karana za kradzieże, a obecnie znów ma na sumieniu 11 kradzieży. Sąd skazał niepoprawną złodziejkę na 6 lat więzienia, a po odbyciu kary na zamknięcie w zakładzie dla niepoprawnych przestępców w Karonowie.

„Łojani” obywatelsi. W dniu 19. b. m. w sali żydowskiego teatru Rozmaitości podczas akademii ku czci marszałka J. Piłsudskiego doszło do gorszących i nieznających granic w swej bezczelności zajęć ze strony publiczności żydowskiej.

Gdy orkiestra zaczęła grać hymn narodowy „Jeszcze Polska nie zginęła” Żydzi rozpoczęli tupać, gwizdać i czynić taki tumult, że dyżurni strażnicy zmuszeni byli zwrócić się o interwencję do policji. Gdy policja wkroczyła na salę panował już „idealny” spokój, gdyż w międzyczasie zaczęto grać operetkę.

Jest to znamienity fakt zwłaszcza w czasie, gdy prasa żydowska czyni wrzask z powodu posunięć Klubu Nar. na terenie gospodarki miejskiej Łodzi, dających do wyeliminowania wpływów żydowskich z życia społeczeństwa polskiego.

Kronika sportowa

Łódzianie w zarządzie P. Z. M. Na walnym zebraniu polskiego związku motorowego do zarządu weszło również dwóch Łódzian, a mianowicie: p. Rode jako członek komisji dyscyplinarnej oraz p. Szerfer jako członek komisji rewizyjnej.

W nadchodzącą niedzielę 24. bm. zakończony zostanie turniej trójkowy w siat-

kówkę żeńską i męską o nagrody zarządu m. Łodzi. W siatkówce męskiej po dwóch ostatnich eliminacjach do ostatecznej rozgrywki o nagrodę staną następujące drużyny: S. K. S. I, II i III, L. K. S. II, W. K. S. II i Absolwenci. Zawody powyższe rozpoczyna się o godz. 9.30 rano.

L. K. S. w Częstochowie. W nadchodzącą niedzielę ligowa drużyna L. K. S. wyjeżdża do Częstochowy, gdzie rozegra propagandowe zawody z tamtejszą drużyną Turystami.

Billy Smith w Łodzi. W związku z mającym nastąpić przyjazdem do Łodzi p. Smitha, zarząd L. O. Z. B. zwraca się z apelem do wszystkich klubów bokserkich, by zgłosiły do dnia 23. bm. jak najliczniej kandydatów do obozu treningowego. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat L. O. Z. B. ul. Srebrzyńska 10.

Pierwszy dzień mistrzostw indywidualnych w boksie zakończył się sensacją większego kalibru, mianowicie niespodziewaną przegraną Kłodasa (Wima) do Blihauma (H) przez k. o. Już w drugim starciu. Ogółem rozegrano 14 spotkań, które podajemy w kolejności od wagi koguciej, gdyż musza została przełożony odrazu na półfinały. W wadze koguciej odbyły się trzy walki, w których Spodienkiewicz (IKP) zwyciężył pewnie Kijewskiego (Zj.), Bagrowski (IKP) wypunktował Wolraba, (Wima) a Michalak (Zj.) wysoce na punkty zwyciężył Adamczaka (IKP). W wadze lekkiej odbyły się również trzy walki w których Woźniakiewicz (IKP) poraż drugi w tym sezonie zdecydowanie pokonał Cyranka (Zj.), a Wdowiński (H) znokautował w drugim starciu Białeckiego (IKP), wreszcie Frank (Sila) niezbyt przekonująco wyrywa na punkty z Osleją (K. E.). Spotkań w wadze piórkowej również nie było, gdyż zostały przełożone na półfinały. W wadze półśredniej odbyły się cztery walki. Kilański (KE) zwyciężył Mosmana (BK), Borensztajn (BK) walkowerem wchodził do półfinału spowodu niestawienia się na ring Marczewskiego (Zj.), Bartosiak (Zj.) wygrał w III starciu przez techn. k. o. z Kuropatwą (KE) wreszcie Ostrowski niesłusznie przegrwał do Durkowskiego (IKP). W wadze średniej Ćmielewski zdecydowanie pokonał Seidla (Wima), zaś Krawczyk walkowerem wchodził do finału spowodu niedopuszczenia Banasiaka (IKP) przez lekarza do walki. Wreszcie w wadze półciężkiej wielką sensacją jest przegrana Łodasa (Wima) do Blihauma (H) przez k. o. w 1 minutę 50 sek. II starcia. W drugiej walce tej samej wagi Kraszewski (KE) zdecydowanie wypunktował Engla (BK), Publiczności b. dużo. W ringu sędziował p. Lachman.

Pierwszy dzień mistrzostw indywidualnych w boksie zakończył się sensacją większego kalibru, mianowicie niespodziewaną przegraną Kłodasa (Wima) do Blihauma (H) przez k. o. Już w drugim starciu. Ogółem rozegrano 14 spotkań, które podajemy w kolejności od wagi koguciej, gdyż musza została przełożony odrazu na półfinały. W wadze koguciej odbyły się trzy walki, w których Spodienkiewicz (IKP) zwyciężył pewnie Kijewskiego (Zj.), Bagrowski (IKP) wypunktował Wolraba, (Wima) a Michalak (Zj.) wysoce na punkty zwyciężył Adamczaka (IKP). W wadze lekkiej odbyły się również trzy walki w których Woźniakiewicz (IKP) poraż drugi w tym sezonie zdecydowanie pokonał Cyranka (Zj.), a Wdowiński (H) znokautował w drugim starciu Białeckiego (IKP), wreszcie Frank (Sila) niezbyt przekonująco wyrywa na punkty z Osleją (K. E.). Spotkań w wadze piórkowej również nie było, gdyż zostały przełożone na półfinały. W wadze półśredniej odbyły się cztery walki. Kilański (KE) zwyciężył Mosmana (BK), Borensztajn (BK) walkowerem wchodził do półfinału spowodu niestawienia się na ring Marczewskiego (Zj.), Bartosiak (Zj.) wygrał w III starciu przez techn. k. o. z Kuropatwą (KE) wreszcie Ostrowski niesłusznie przegrwał do Durkowskiego (IKP). W wadze średniej Ćmielewski zdecydowanie pokonał Seidla (Wima), zaś Krawczyk walkowerem wchodził do finału spowodu niedopuszczenia Banasiaka (IKP) przez lekarza do walki. Wreszcie w wadze półciężkiej wielką sensacją jest przegrana Łodasa (Wima) do Blihauma (H) przez k. o. w 1 minutę 50 sek. II starcia. W drugiej walce tej samej wagi Kraszewski (KE) zdecydowanie wypunktował Engla (BK), Publiczności b. dużo. W ringu sędziował p. Lachman.

Kronika gospodarcza
Zjazd naczelników skarbowych. W dniach 22 i 23 b. m. obraduje w izbie skarbowej w Łodzi zjazd naczelników urzędów skarbowych z województwa łódzkiego. — Składane przez naczelników sprawozdania o sytuacji gospodarczej na terenie poszczególnych urzędów, stwierdzają, że położenie ludności, pogorszyło się znacznie(?) — Równocześnie przybył z Min. Skarbu przedstawiciel udzielił szczegółowych instrukcji naczelnikom, co do sposobu realizowania nowej ordynacji podatkowej.

Podróż Haima Romanowicza

Łódź, 22. 3. 50-letni Haim Romanowicz, właściciel domu przy ul. Zgierskiej 36 i dwóch składów hurtowych mięsa, ostatnio zamierzał wyemigrować do Palestyny.

Poczynił więc olbrzymie zakupy bydła oraz innych towarów, pokrywając należność wekslami, wystawionymi bezpośrednio przez siebie i przez niej. Blumę Ilen przy ul. Głównej 57. Również sprzedał dom i oba składy i zapatrzywszy się w paszport zagraniczny zamierzał wyjechać.

Ponieważ weksle zostały zaprotestowane, gdyż stwierdzono, że wystawiająca je Ilen była biedną, a przytem niepiśmienną. Romanowicza zatrzymano w chwili, gdy miał wyjechać do Palestyny pod zarzutem fałszerstwa weksli i oszustwa. Suma nadużyć wynosi 200 tys. zł.

Sytuacja strajkowa

W łódzkiej hucie szklanej „Gerha”, przy ulicy Nowej 20 wybuchł strajk. 300 robotników porzuciło pracę ponieważ potrącano im za wyroby wykonane z usterekami, a następnie wyroby te sprzedawano, pomniejszając w ten sposób zarobki robotników.

W Bełchatowie w fabryce „Działowskich i Wuste” 150 robotników okupuje mury fabryczne. Likwidacją zatargu zajęła się inspekcja pracy.

Desperacki krok

Na torze przy stacji Łódź Kaliska rzucił się pod pociąg osobowy bezrobotny 39-letni Robert Szarman z ul. Sierakowskiego 40. Szarman odniósł śmiertelne obrażenia i w drodze do szpitala zmarł.

Straszną śmierć robotnika

We fabryce braci Cytryn przy ulicy Wolborskiej 44 podczas naprawy motoru, pas transmisyjny pochwycił robotnika Eugenjusza Laskowskiego, który rzucony z wielką siłą został zmiażdżony i poniósł śmierć na miejscu.

„Tajemnica mogiły”...

W dniu 3 września 1934 r. trzy kobiety spotkały listonosza Józefa Herdela, który będąc podchmielony udał się z nimi do mieszkania i tam upił się do nieprzytomności. Herdela znaleziono nad ranem, przyczem skradziono mu 2.438 złotych z torby służbowej.

Dochodzenia ujawniły, że złodziejkami były Czarnecka, Zawiaślak i Madalińska, a pomagali im w tem syn Czarneckiej Jan, kochanek Zawiaślak i brat Madalińskiej Michał Piekłacz. Pieniądze ukryto na omentarzu w grobie męża Madalińskiej, skąd po pewnym czasie wykopano i podzielono.

Sąd okręgowy w Łodzi skazał Antoninę Czarnecką, Helenę Zawiaślak oraz Edward Zawiaślak na jeden rok i Michała Piekłacza na 6 miesięcy więzienia. 16-letniego Jana Czarneckiego skazano na zamknięcie w domu poprawnym, a Madalińską uniewinniono.

24 miliony złotych dochodu

Szczegółowe sprawozdanie z łódzkiej Rady miejskiej — Preliminarz budżetowy — Skreślone sumy

Łódź, 22 marca.

Na czwartkowym posiedzeniu Rady miejskiej m. Łodzi rozpatrywane były sprawy: zaciągnięcia na rzecz gminy m. Łodzi pożyczek długoterminowych z Funduszu Pracy na cele inwestycyjne miasta, w roku 1935, oraz sprawa budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1935/36.

Na posiedzenie stawilo się 64 radnych, nieobecnych 8, z tego 3 usprawiedliwionych.

W sprawie zaciągnięcia pożyczek, która na środowym posiedzeniu Rady była obszernie omawiana i dyskutowana, ograniczono się jedynie do jedynomyślnego powzięcia uchwały. Przed przystąpieniem do drugiego punktu dnia, a mianowicie do budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1935/36. Radny mec. Kowalski w imieniu Klubu Narodowego wniósł protest przeciw bezprawnemu postępowaniu przewodniczącego obrad kom. rządowego, który nie poddał pod dyskusję wniosku Klubu Nar. o usunięcie z magistratu pracowników Żydów motywując to tem, iż sprawy podobne nie należą do kompetencji Rady. Mec. Kowalski oświadczył, iż w myśl obowiązujących ustaw prawnych Rada nie ma prawa decydować w tej materii. Kom. Wojewódzki oświadczył, iż protest umieści w protokole z odpowiednim komentarzem.

Przystąpiono z kolei do budżetu Zarządu Miasta referowanego przez generalnego referenta r. L. Grzegorzaka (Kl. Nar.). Budżet miejski na rok 1935/36 przedstawia się następująco:

Wydatki zwyczajne 21.204.442 zł.

Komisja finansowo-budżetowa uskuteczniła w dziale wydatków następujące zmiany: skreślono 5 proc. dodatku komunalnego pracownikom miejskim na sumę 193.700 zł, skreślono wydatki na kursy prawa administracyjnego na sumę 2.251 zł, następnie skreślono telefony domowe dla dygnitarzy miejskich w sumie 5.058 zł, podwyższono koszty wydawnictw na wydanie dzieła historii Łodzi do 10.840 złotych, zmniejszono koszty ogłoszeń z 10 na 8 tys. zł, zmieniono pokrycie dopłaty do osiedla Mireckiego do 45.047 zł. Dochodzi do tego jeszcze sprawa słynnych remuneracji na sumę 200 tys. zł, które jak wiemy w drugim czytaniu zostały przez większość narodową odrzucone, a które podczas nieobecności 2 radnych Kl. Nar. zostały przywrócone. Klub Narodowy nie chcąc sankcjonować przemycanych remuneracji cały budżet odrzucił. Teraz jednak przy uchwalaniu całokształtu budżetu sprawa skreślenia remuneracji dla dygnitarzy miejskich staje się znowu aktualna.

W dziale spłat długów — podniesiono koszty realizacji pożyczek z 25 na 55 tys. zł na druki obligacji miasta Łodzi.

W dziale drogi i place — podwyższono wydatki na konserwację dróg z 949 tys. zł na 1.050.717 zł, na naprawę jezdni z 846 tys. na 950 tys. zł (w celu zatrudnienia bezrobotnych, na naprawę chodników z 203 tys. na 250 tys. zł).

W dziale „Oświata” przeznaczono **2.860.758 zł.**

Klub Nar. w dziale tym uskutecznił szereg zmian. Skreślono subsydia wszystkim organizacjom żydowskim, podniesiono wydatki na utrzymanie czystości w szkołach powszechnych z 32 na 36 tys. zł, przeznaczono Macierzy Szkolnej w Gdańsku 2.000 zł, na szkolnictwo polskie w Niemczech 5.500 zł, na Macierz Szkolną Kresów Wschodnich 2.000 zł, podwyższono subsydia na ochronę społeczne z 27 na 31.200 zł, skreślono Wolnej Wszechnicy 100 tys. złotych.

Kultura i sztuka wydatki 498.494 zł. Zmniejszono subsydia dla Teatru Miejskiego o 54.600 zł, dla Teatru Popularnego podniesiono z 40 na 60 tys. zł, na Dom Ludowy na Chojnach przeznaczono 1.000 zł.

Pomocnictwo przemysłu i handlu: wydatki 435.048, skreślono subsydia na organizację żydowskie.

Zdrowie: wydatki — 3.976.084. Skreślono subsydia org. żydowskim Bykur-Cholim 500 zł, T. O. Z. 500 zł i Limas-Hacedek 2.500 zł. Poradni świadomego macierzyństwa 646 zł.

Opieka społeczna — wydatki zł 2.455.903 zł.

Skreślono subs. dla żydowskiego T. O. Z. 4.000 zł, dla b. więźniów politycznych 500 zł oraz dozorcóm domowym. Przeznaczono natomiast na „Caritas” 16.000 zł, na misje dworcowe 1.000 zł, na zasiłki dla najbiedniejszych 2.000 zł, na schronisko dla biednych panien 500 zł.

Bezpieczeństwo publiczne — wydatki 1.251.646 zł. Podniesiono subsydia na straż ogniową z 180 tys. na 230 tys. zł.

Różne wydatki 895.764 zł.

Zmniejszono kosztą Rady Wojewódzkiej z 9 na 4.850 zł, podwyższono „gwiazdkę” do 2.000 zł, na budowę szp. O. O. Bonifratrów do 15 tys. zł, na obronę powietrzną państwa z 33 na 45 tys. zł, przeznaczono na Ligę Morską 3 tys. zł, na kupno samolotów 12 tys. zł, na budowę kościołów 10 tys. zł. Skreślono natomiast: na budowę Domu

Pomnika marsz. Piłsudskiego 50 tys. zł, na Y. M. C. A. 50 tys. zł, federacji byłych wojskowych 15.000 zł oraz Kilińczykowie 500 zł.

Dochody miasta wynoszą 23.618.930 zł, a wraz z dochodami z przedsiębiorstw miejskich przeszło 30 mil. zł.

Nadwyżka wynosi 2 mil. 410 tys. zł.

Po ref. r. Grzegorzaka kom. Wojewódzki otwiera dyskusję. Do głosu zapisują się przedstawiciele każdej frakcji. Pierwszy zabiera głos r. Wolczyński (B. B.) atakując Kl. Narodowy za skreślenie subsydia na Dom Pomnik, Wolną Wszechnicę i rzekome obniżenie subsydjów dla straży pożarnej. Oświadcza, iż jego Klub będzie głosował za budżetem, tam gdzie uzna interesy miasta.

Następnie przemawiają r. Walczak (P. P. S.), r. Minberg (Zjedn. Żyd.) i Bialer (sjonista), wszyscy oświadcza-

Dom w Łodzi przy ul. Wspólnej 9 zniszczony przez pożar. Wskutek pożaru siedem rodzin zostało bez dachu nad głowami. Są to przeważnie ludzie biedni.

Zadłużenie Kalisza

Cyfry mówią — Dług wobec elektrowni

Kalisz, 22. 3. Na temat zadłużenia samorządu m. Kalisza, którą najfantastyczniejsze wersje i przypuszczenia. Na zasadzie pewnych danych, informujemy społeczeństwo kaliskie o istotnym stanie zadłużenia miasta.

Zadłużenie to na dzień 1 kwietnia 1934 r. wynosiło:

Sumy pierwsze oznaczają pierwotne sumy pożyczek, sumy zaś drugie zadłużenie na dzień 1. IV. 1934 r.

Tow. Kredytów m. Kalisza: złotych 27.100,31, zł 18.441,11. Władze okupacji niemieckiej: zł 26.833,33, zł 26.833,33. Państwowy Bank Rolny: 108.538,29 zł — spłacono. Ministerstwo Skarbu: 375.600 zł, 262.500 zł. Polski Bank Komunalny Sp. Akc. nr. 4: 18.200,00 zł, 17.418,84 zł, nr. 8: 8.500,00 zł, 8.135,10 zł, nr. 19: 19.100,00 zł, 18.297,72 zł, nr. 40: 7.400,00, 3.354,83 zł. Ministerstwo Zdrowia Publicznego: 8.755 zł, 8.755 zł. Małżonkom Kon w Piotrkowie zł w złocie 35.000 a l. 74: 60.915 zł, 17.700 zł. Wydział pow. sejmiku kal. 1.661 zł, 1.661 zł. Bank Gospodarstwa Krajowego N. 50 K. zł w złocie 200.000 w 8 proc. oblig. w/g. kursu 90.50×1783 za potrąceniem kuponów, po zrealizowaniu oblig. otrzymano zł 369.565,67:344.000,00 zł, 297.857 zł. Bank Gosp. Krajowego

N. 223 K.: zł w złocie 100.000 — w 7-procentowych obligacjach: 100.000,00 zł, 86.899,85 zł. Elektro Suwest na budowę elektrowni: 5.472.417,09 złotych, 5.472.417,09 zł, Fundusz budowlany m. Kalisza: 22.108 zł, 22.108 zł. Bank Gosp. Kraj. N. 55 K. a 8.88: dol. 200.000,00, dol. 188.761,93. Pożyczka towarowa ze Stoczni Gdańskiej: 339.425,57 zł — spłacono. Bank Gosp. Kraj. N. 2223: 127.600,00 zł, 107.552,27 zł. Pożyczka z Funduszu Pracy: 90.047,49 zł. Pierwotne sumy pożyczek wynoszą złotych: 7.061.373,59, zadłużenie na dzień 1. IV. 1934 roku — 6.453.799,63 zł, w dol. 200.000,00, 188.761,93×5,28 złotych = 966.641,98 zł.

Razem po przeliczeniu dolarów na złote dług wynosi 7.420.441,02 zł. Skoro z pozycji zadłużenia odejmiemy dług na budowę nowej elektrowni, to pożyczki zaciągnięte przez miasto łącznie z przedwojennymi wynoszą do uregulowania zł 1.948.023 gr 93.

Nie od rzeczy będzie nadmienić, że najpoważniejsza pozycja w zadłużeniu na elektrownię miejską — jak wiemy — ulegnie znacznej redukcji i na temat ten toczą się obecnie pertraktacje pomiędzy Zarządkiem miasta a Szwedami.

Zakończenie strajku szewskiego

Kielce (PAT.) Trwający od miesiąca strajk czeladników szewskich w liczbie 1500 osób, został w ub. wtorek zakończony.

Strajkujący otrzymali podwyżkę płac, wahającą się od 20—30 proc. Większość nakładców — obuwników podpisała umowę zbiorową z czeladnikami.

Niektórzy tylko pracodawcy wstrzymali się od podpisania umowy i u tych w dalszym ciągu czeladnicy szewscy nie pracują.

Gdy żyd jest sekretarzem

Nowy Sącz. (Tel. wł.) Przed kilku dniami wykryto w Nowym Sączu olbrzymie sprzeniewierzenie w tamt. stowarzyszeniu kupców żydowskich.

Sekretarz tego stowarzyszenia Matjas Schachet, miał pobrać od kupców nowosądeckich pieniądze na opłatę podatków, a następnie pieniądze tych nie przekazywał do urzędu skarbowego.

Schacheta, który w ten sposób defraudował kwotę około 60.000 złotych, oczywiście aresztowano.

ją, iż będą głosowali przeciw uchwałom Kl. Narodowego. Radny Bialer posunął się nawet do daleko idących pogroźek pod adresem Obozu Narodowego, mówiąc:

„— Pamiętajcie, za jednego skrzywdzonego Żyda, wyrzucimy na bruk z naszych fabryk 10 Polaków!”

W imieniu Klubu Nar. przemawiał r. prof. Podgórski, którego mowę podaliśmy we wczorajszym numerze.

Dalej przemawiali r. Holenderski (Żyd) wypowiadając się stanowczo przeciw budżetowi, oraz r. Potapczuk (Ch D.), który oświadczył, iż jego frakcja głosować będzie za budżetem tam, gdzie to uważać będzie za stosowne.

Z kolei przemawiał r. Kapczyński (Kl. Nar.).

„— Panowie — mówi r. Kapczyński — źródłem kryzysu, jaki teraz przechodzimy w całej Polsce, są dwie przyczyny. Jedną — to nasze niedoświadczenie i przester biurokracji, a druga — to żydostwo, które się wśród nas rozpanoszyło. W roku 1916 i 26 napiętno do Polski z różnych krajów, gdzie ich wyrzucono i z których uciekali przeszło pół miliona Żydów...”

R. Urbach (Żyd). — Pan też uciekał do Rosji przed Niemcami.

R. Kapczyński. — Tak — bo szpiegów z pana strony nie brakowało (na sali śmiech i brawa).

„— Jeśli chodzi o straż — mówi dalej r. Kapczyński, o którą tak panowie krzyczycie, to twierdząc z całą stanowczością, że za waszych rządów otrzymywała ona znacznie mniej, gdyż za ledwie 180 tys. zł my zaś przeznaczamy na ten cel 230 tys. zł, a co za tem idzie, nie skreślamy jej subsydjów, ale podwyższamy.

„— R. Wolczyński oponuje powołując się na pozycje 280 tys. w budżecie...”

R. Kapczyński. — Cyfra ta, to fikcja. Straż nigdy nie otrzymywała więcej ponad 200 tys. zł.

Wolczyński milknie. Następnie zabrał głos r. Kalert (Niemiec) oświadcza, iż za małym wyjątkami będzie głosował za budżetem. Dalej przemawiali w drugiej kolej mowców r. Milman (Żyd), r. Krausz (Żyd) i r. Wajzman (Żyd). Podczas przemówienia Krausza wynikła ostra scysja pomiędzy radnymi narodowymi a mowcą, gdyż ten dotknął ich uczuć religijnych. R. Wajzman złożył nader ciekawe oświadczenie, indentyfikując Żydów z państwem polskim.

„— Co jest szkodliwe dla Żydów — jest szkodliwym dla państwa polskiego (sic!).

Nakoniec przemawiali radni: Sznajder (B. B., Pawlak (Ch. D.) oraz z Kl. Narodowego r. r. Belka i Kwiatkowski.

Ponieważ godzina była już bardzo późna kom. Wojewódzki zarządza przerwanie dyskusji.

Pod koniec obrad miał miejsce humorystyczny epizod. Oto r. Wolczyńskiemu zdawało się, że dostrzegł w słowach r. Belki (Kl. Nar.) obrazę czci marszałka Piłsudskiego, wobec tego wniósł imieniem frakcji B. B. płomienny protest. Kom. Wojewódzki oświadczył jednak, iż nie dostrzegł w słowach r. Belki żadnych momentów uwłaczających czci marsz. Piłsudskiego. Niefortunne to wystąpienie wywołało huragan śmiechu.

Zaznaczyć należy, iż mec. Kowalski wnosząc wniosek o jak najszybsze zwołanie Rady, w celu uchwalenia budżetu i na zapytanie, kiedy się odbędzie następne posiedzenie, otrzymał odpowiedź:

„— Nie wiem, są narazie inne sprawy do załatwienia.

A przecież to pan komisarz żalił się „jak skrzywdzone dziecko” (według słów r. Kapczyńskiego) n. p. wotewody, że narodowcy uniemożliwiają mu wczesne uchwalenie budżetu. Obrady zakończono o godz. 2,45 w nocy.

Śmierć na nosterunku

Łwów (Tel. wł.) W Stanisławowie podczas procesu Zimmermanna, który zastrzelił przyjaciela żony, zmarł nagle na udar serca pełniący obowiązki sędziego śledczego 60-letni emeryt Piasecki

Gwałtowne zażądania

Paryż (PAT.) W Tuluzie doszło do gwałtownych zajęć na wiecu, zorganizowanym przez studentów pacyfistów przeciw wojnie i faszyzmowi.

W pewnej chwili wdarła się na salę grupa młodzieży prawicowej. Powstała bójka, w której odniosło rany wiele osób, policja aresztowała kilkanaście osób.

Dnia 20 marca 1935 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa córka i siostra, s. p.

z Blazkowiaków

Helena Misiorna

w 20 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 24. b. m., o godz. 5-tej po południu z domu żałoby w Kórniku. Meza św. żałobna za spokój duszy s. p. Zmarłej zostanie odprawiona w niedzielę, 25. b. m., o godz. 8-mej rano w kaplicy ementalnej, o czym donoszą

stroskani

z 10747 **mąż i rodzina.**

Osobnych wiadomości nie wyyla się.

STALOWNIA WOŹNIAK S.A.

Sosnowiec, ul. Aleja, Tel. 13, 2-13

wykonywa szybko, dokładnie i po cenach znacznie obniżonych wszelkie odlewy stalowe od najniższych do 3000 kg. w sztuce, surowe, jak również obrabione, we własnych nowoczesnie urządzonych warsztatach mechanicznych.

Przedstawiciel na woj. Poznańskie i W. M. Gdańsk

T. SOBECKI, Poznań, ul. Pocztowa Nr. 29. Tel. 12-44.

HULSTKAMP

ng 6697

Sztuczne oczy ludzkie

będą wprawial wedle natury od 28 - 30 marca w godz. od 8 - 16 w Uniw. Klinice Okulistycznej, Poznań, Wały Batorego 2.

Karol Müller z Jeny.

RESZTKI NADESZŁY

na sezon letni na palta ubrania i suknie

Jadwiga Wasilewska

Łódź, Piotrkowska 152

Pięćsetmorgowe pszenno - buraczanej, objęcie 10 000

dwieście sześćdziesiąt morgowe - kompletnym inwentarzem, objęcie 5000. - Mroczkowski, Aleja Marcinkowskiego 20-25 Poznań, tel. 66 902

Filateliści

Sprzedam korzystnie I-szy znaczek Polski 18. - Levant na liście I-sze wydanie 60 zł. Litwa Srodkowa 16 wart przedruki 120 zł! Zawiercie II wydanie 25 zł. A. Matejska, Zabikowo, Piłsudskiego 27

Drzewka i krzewy

owocowe ozdobne alejowe

róże

konifery

w wielkim wyborze polecają

A. J. JESKE

SZKÓLKI DRZEW

Jelonek, poczta Złotniki, k/Poznań

telefon 3.

Filja sprzedaż:

Poznań, ul. Emilji Sczanieckiej tramwaj linii 5.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 15 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 30 groszy.

Znak oferty na przykład: z 18 924, n 2745, d 1790 i l. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmują się do godz. 10.30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.15.

6. OŻENKI

Emeryt

pozna panią emerytkę albo gotówką, lat 44-64, cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 052/3

7. SPRZEDAŻ

Magle

reczne, motorowe silnej konstrukcji poleca Bolesław Kapczyński, Łódź, Podrzeczna 33. - Firma egzystuje od 1889. n 6845

Parcele

morgowe budowlane zatwierdzone blisko centrum Poznania, 10 minut autobusem bez obciążenia. Paluch, Piątkowo, Poznań, tel. 66 437

Rabarbar - sadzonki

tanio sprzedam, bardzo dobra odmiana 1-2 letni, Poznań Rataje Polanka 5, Zbierni. zdg 66 659

Oberża, sala, skład

bezkonkurencyjne, zabudowania pierwszorzędne, nadkompletni inwentarze, sosie, Poznań, 22000. - wpłaty 15 000. - Bartkowiak, Dopiewo. zdg 67 173

8 buraczanej

murowane w kościelnej wsi 5 000 7 średniej 3 100. Prynda, Chrościec, poczta Książ (Jarocin). zdg 67 133

Mam 200 gospodarstw każdej wielkości, różnych cenach polecam korzystnie. Prynda, - Chrościec, poczta Książ, Jarocin. (Znaczek) zdg 67 134

Sprzedam

fortepian skrzydło 100 zł. Włodarczyk, Duszniki, pow. Szamotuły. zdg 67 088

26 pszennej

zabudowania, inwentarze kompletnie 6000 złotych, wpłaty 5000. - Karalus, Poznań, Marszałka Pocha 25. zdg 67 219

Kuźnia

bezkonkurencyjna, narzędziami, zabudowaniami, maszynami 10 morg pszennej pod Poznaniem 3 700, reszta amortyzacja, Bartkowiak, Dopiewo. zdg 67 174

Suczek

dwuletni boksi niemiecki sprzedam Krolczyk, Sławno powiat Gniezno zdg 66 885

Domek

plecypokojuowy Poznaniu, donosny, półmorgowy, sad wodociąg, gaz elektryczność, dogodna komunikacja 12 500. Grzeszkowiak, Poznań, Skarbowska 18. zdg 67 254

55 buraczanej przy domu

ładny ogród, zabudowaniami, inwentarzami, kościelna wsi 5000 Stawski, Poznań, plac Sapieżyński 2a. zdg 67 269

Dom

ogrodem korzystnie sprzedam. - Leszno ul. Lipowa 39, Gładki. zdg 67 263

Dom dwumorgowym ogrodem, czteremorgowym jezierzem

prywatnie 5 500, wpłaty 4 000. - Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 67 182

Sześćdziesiąt pszennej inwentarzami, zabudowania pierwszorzędne

10 000, wpłaty 6 000 reszta amortyzacja, Poznań, Aleja Marcinkowskiego 20, Tunel Warszawski zdg 67 331

Blisko Poznania trzydzieści sześć morg pszennej

zabudowaniami, bez inwentarza 6000, wpłaty 3000 sprzedam, Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdg 67 150

Zabudowania gospodarcze, 4 morgi ogrodowej ziemi przy Poznaniu za 8 000, - sprzedam „Dom Złocień”, Poznań, Wrocławska 22. zdg 67 326

Gospodarstwo

45 buraczanej, łąka

budynki belworne, cena 15 000, wpłaty 7 000, amortyzacja „Dom Złocień”, Poznań, Wrocławska 22 zdg 67 324

Folwark sześćsetmorg. zabudowania pierw. szorzędne

inwentarzami, zapasami 10 000. Wybór majątków poleca Tunel Warszawski, Aleja Marcinkowskiego 20, Poznań. zdg 67 335

11. KUPNA

Dachowciarkę

z podkładkami, używana kupie, J. Nowak, Wielonok, poczta Ostroróg, pow. Szamotuły. zdg 67 163

Zakład fryzjerski

kupie. Oferty Oregownik, Poznań zdg 67 160

Kupię domek ogrodem dzielnicy

Żegrze, Ratajech, Malty, Osiedle Warszawskie, wpłaty 5 000. „Dom Złocień”, Poznań, Wrocławska 22. zdg 67 325

Bańki i beczki kupuje

puszte od oleju lub pokostu. Otto Dee, Międzychód. ng 1595/6

18. DZIERŻAWY

Wydzierżawie dom - składem

trzybikacynny, chlew, 2 morgi ogrodu czynsz 25 miesięcznie półroczny zgóry. Bartkowiak, Dopiewo. zdg 67 178

Poszukuje

warsztatu rzemieślniczego lub próżni ubikacji z małym mieszkaniem. Zgłoszenia Krzyżanski, Poznań, Półwiejska 33. m. 17. zdg 67 336

Dwieście sześćdziesiąt pszennej zabudowania pierwszorzędne

inwentarzami 5 500 stopiećdziesiąt pszennej inwentarzami 4 000. Aleja Marcinkowskiego 20, Poznań, Tunel Warszawski. zdg 67 332

Gościniec kolonjalną sala bezkonkurencyj

urządzeniem dużej wiosce, właściciela objęcie 400. wydzierżawi Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdg 67 181

Dzierżawa blisko Poznania sześćdziesiąt morg

zabudowaniami inwentarzami, właściciela, objęcie 3000 spleśnie wydzierżawi Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdg 67 179

Dzierżawa 800, kompletnym inwentarzem przy mieście, 80 z morgi, objęcie 20 000. „Dom Złocień”, Poznań, - Wrocławska 22. zdg 67 327

25 buraczanej objęcie 1 100

20 pszennej 1400; 14 pszennej 1000 Karalus, Poznań, Marszałka Pocha 25. zdg 67 220

23. ROZMAITE

Mebie

w wszystkich gatunkach po cenach konkurencyjnych poleca Kazimierz Rumienicki, Łódź, - Zagłównicka 21. n 7488

Czarnoksięskie ekspertyzenty cuda faktur

100 sztuk tylko 2 zł. przekazem Z. Müller, Wrocław - Zamość. zdg 66 888

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Pomocnik fryzjerski

poszukuje posady od 1 kwietnia. Łaskawe zgłoszenia Teofil Bładoska, Piotrków Trybunalski, Krakowska 38. zdg 66 603

Urządnik

państwowy pragnie umieścić brata swego (lat 19) w wzorowym ogrodnictwie celem ukończenia nauki, jeszcze rok i 3 mies. blisko Poznania dla wydatniejszej opieki. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 105/6

Ogrodnik

egzaminowany przez Wielkop. Izbę Rolniczą w Poznaniu poszukuje zarządcy posady obojętnie jakiej, da kaucję, J. Obal, Zduny, pow. krotoszyński. zdg 67 351

Młynarz

starszy może także jako samodzielny poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 314/5

Leśniczy

Poznańczyk, lat 30, silna fachowa, silny, zdrowy, z najlepszymi kwalifikacjami, z kilkoletnią praktyką leśną, wszechstronna wiadomość z rozp. leśnej, oraz książkowosci leśnej, gospodarczej i kasowej - dobry hodowca lasu i zwierzęcy oraz bażantów, - biegły w opiece drapieżników i kłusowników, rękawicami sumiennymi, obowiązujący z bardzo dobrą świadomością i potencjami poszukuje posady leśniczego, borowego, strzelca, bażantarnika. Wymagań skromnych Okolica obojętna. Łaskawe zgłoszenia prosi Józef Sokowicz Kaczarwo 55. - powiat Września (Poznański). zdg 67 158/9

Panna

do wyreczenia pani domu z dobrem zyciem potrzebną od 1. 4. na wies. Zgłoszenia Majętność Roszków, poczta Jarocin. zdg 67 162

Technik budowlany

znający dobrze wszelkie prace budowlane szuka posady. Nikodem Domagalski, Kaszczor, pow. wolsztyński. zdg 67 352

Leśnik

biegły kwalifikowany, lat 29 z 11-letnią praktyką, z doskonałymi świadectwami, poleceniami poszukuje posady jakiegokolwiek. - Łaskawe oferty przesyła do eksp. Kurjera Pozn. zdg 67 166/7

Pomorzanka

z dobrej rodziny szuka posady od 1 kwietnia lub od 1 maja jako pokojówka, umiejąca dobrze pracować sztywną bielizną. Miejscowość obojętna, lecz najchętniej na majątek. Zgłoszenie do Kurjera Pozn. pod zdg 66 668

Młodszy

sekretarz adwokacki, pisać biegle na maszynie, mogący pełnić obowiązki sekretarza i maszynisty, poszukuje posady u adwokata, notariusza lub w innym przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 107

27. WOLNE MIEJSCA

Potrzebny

chłopiec na posytkę. Zgłoszenia Ruszczyk, Brzezińska 36. n 7482

Czeladnik

kowalski samodzielny obeznan maszynami, kućciem koni na Dominiu, 1 kwietnia potrzebny. Jaworski, Ulejska poczta Środa. zdg 67 104

Pomocnik krawiecki

na dobrą i stałą pracę potrzebną zaraz Mokranowski, Odolanów, Rynek 3. ng 76 14

Młynarza

poszukuje do młyna na 100 ctn. który by pożytyczny za hipoteczną zabezpieczeniem 2 000 złotych, dam stalią pracę lub przyłm jako współnika z większą gotówką. Zgłoszenia do Oregownika. Poznań, zdg 67 353

Fotograf retuzer

(lub retuzerka) na negatywy i pozytywki zaraz lub później potrzebny (a). Świadectwo ukończonej praktyki. Posada stała. „Rembrandt”, Chojnice. zdg 66 393

Potrzebny

od 1. 4. 1935 nadzorca obory mlecznej kawaler, inwalida wojenny, wolno utrzymywanie i 15 zł miesięcznie. Majętność: Luśkowo, p. Tarnowo Podgórne. zdg 67 142

Kucharka

dobre gotowanie, chów trzbię, własna pościel potrzebna 1. 4. Odpisy świadectw, pensji nadsyłać Mlecz, poczta Orchowo. zdg 67 357

Pokojuwa

młoda zdrowa, energiczna potrzebna od 1. 4. 35. Zgłoszenia pisemne lub osobiste: Kościeln. Aleja Kościuszki 24. Rozwadowska. zdg 66 766

Panna

do wyreczenia pani domu z dobrem zyciem potrzebną od 1. 4. na wies. Zgłoszenia Majętność Roszków, poczta Jarocin. zdg 67 162

programy radiowe

WARSZAWA

Niedziela, dnia 24. marca.

9.00 audycja poranna; 10.00 transmisja nabożeństwa z Krakowa; Kazanie p. t. „Oto Człowiek” - wykl. ks. prof. Bronisław Kulesza; 12.05 przedział teatralny; 12.15 poranek muzyczny z Filharmon. Warsz. w przetrwaniu - ok. godz. 13.00 - 13.15 fragment słuchowiskowy z „Marcholta” Jana Kasprowicza, w oprac. d-ra Stefana Panée (tr. z Poznania); 14.00 muzyka salonowa w wyk. ork. „Sirena-Record” oraz romanse w wykonaniu A. Stora (płoty); 15.00 „O żywych motorach” - wykl. prof. Niewiadomski (pogadanka); 15.15 Kochman; Zmiana warty wianek marszowa (płoty); 15.22 „Przełaz rynku produktów rolnych” - wykl. p. Stanisław Prus-Wisniewski; 15.35 Muzyka ludowa (płoty); 15.45 „Z wiosną nadzieje rosną” - gawęda wykl. prof. Stefan Biedrzycki; 16.00 koncert solistów. Wykonawcy: Ruta Krongold (skrzypce) Eugeniusz Mossakowski (śpiew); 16.40 recytacje prozy; 17.00 piosenki w wykonaniu chóru Dana; 17.40 opowiadania dla dzieci p. t. „O Sylwii i Sylwince” p. t. „Bajka Hłaska Z. Popelusa” w opracowaniu M. Przyborskiej; 17.50 „Kultura życia codziennego”; „Dziekuje, dziękodobry, dowiedzenia” wykl. Maria Nikiewiczowa (pogadanka); 18.00 koncert 18.45 życie młodzieży; 19.03 wiadomości sportowe lokalne; 19.16 „Audycja młodzieży niemieckiej” p. t. „My młodzi”; 19.45 podróżnik; 19.50 „Wiosna w Tatrach” - wykl. Antoni Wiczerok (Transmisja z Katowic); 20.00 muzyka lekka. Wykonawcy: orkiestra P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota i Mara Gabrielli (śpiew); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 „Jak przyciemni i żyjemy w Polsce”; 21.00 „Łoża Sztyrdereff”; 21.30 „Co czytać” - szkic literacki; 21.45 wiadomości sportowe; 22.00 koncert reklamowy; 22.15 koncert złożony z utworów Edwarda Griega. Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna P. R. pod dyr. Józefa Ozgimńskiego i Marjan Dąbrowski (fortepian); 23.05 muzyka salonowa

KRAJOWE

Niedziela, dnia 24. marca.

Poznań - 9.00 audycja poranna z Warszawy; 9.55 program na dz. bieg; 10.00 transm. z Warszawy i Krakowa; 12.05 pogadanka dla dzieci p. t. „Radosne słowa o wiosnie” (wykl. p. J. Ponowaska); 12.15 transm. z Warszawy. W przetrwaniu ok. godz. 13.00 Teatr Wyobraźni nadaje fragment słuchowiskowy z „Marcholta” Jana Kasprowicza w oprac. d-ra Stefana Panée; 14.00 koncert żyweci z płyt gramofonowych; 15.00 „Na zakończenie roku szkol. rolniczych” - pogadanka roln.; wykl. inż. Cicholewski; 15.15 muzyka z płyt; 15.22 tr. z Warszawy; 15.35 muzyka z płyt; 15.45 transm. z Warszawy; 19.00 program na dz. nast.; 19.08 muzyka charakterystyczna i wesola; 19.45 transm. z Katowic i Warszawy; 21.45 wiadomości sport.; 22.05 koncert reklamowy; 22.15 transm. z Warszawy.

Katowice - 10.00 Beethovena

V symfonia c-moll z płyt; 10.30 nabożeństwo z Wielkiej Piekary; 12.05 „Co słychać na Śląsku” - 14.00 muz. lekka z płyt; 15.00 „Przechowywanie i stosowanie nawozów naturalnych”; 15.15 marsze na cytrze; 15.25 skrzypiska ocalina; 15.35 romanse rosyjskie na gitarze z płyt; 19.08 koncert harmonistów z płyt; 19.25 „Bery i bolki śląskie”; 19.45 „Wiosna w Tatrach”.

Kraków - 10.00 nabożeństwo

z kościoła Najśw. Panny Marii; - 12.05 przedział teatralny; 14.00 godzina pogodnych nastrojów z płyt; 15.00 gawęda podhalańska p. t. „U wiejskiego dyktarza”; 15.15 piosenki z filmów Dymarski z płyt; 15.35 płyty.

Lwów - 12.05 silva rerum;

14.00 koncert żyweci z płyt; 15.00 kwadrans kobiety rolniczej; 15.15 krakowiaki na płytach; 15.35 piosenki w wyk. E. Bodo z płyt.

Łódź - 14.00 koncert żyweci

z płyt; 15.00 „Samorząd a spółdzielczość” wykl. A. Rzewski; - 15.15 d. c. koncert żyweci; 15.45 „Promienionanie Łódź” wykl.

zagraniczne

Niedziela, dnia 24. marca.

Radio Paris - 21.00 „Boule de neige” opt. Offenbacha, Londyn - 18.30 koncert kameralny; 20.15 koncert fort.; 21.00 nabożeństwo; 22.00 koncert ork.; 23.00 muz. lekka. Koeningwasterhausen - 10.00 koncert z płyt; 11.00 recytacje; - 11.50 kantata J. S. Bacha; 12.00 koncert muz. lekki; 14.50 muz. lekka z płyt; 15.00 słuchowisko; 16.00 muz. lekka; 18.40 utw. Brahmsa; 19.15 audycja młodzieży niemieckiej z Warszawy; 20.20 „Zimne serce” prapremiera op. Marka Lothara; 23.00 muz. tan. Kopenhaga - 15.25 fragm. z opt. Offenbacha „Piekna Helena”; 17.00 nabożeństwo. Oslo - 19.30 koncert ork. Budapeszt - 17.30 koncert z konserwatorium muz.; 20.15 koncert ork.; 21.50 koncert ork. jaz. Beronjanster - 19.50 „Traviata” op. Verdiego. Sztutgart - 20.00 muz. lekka; Wiedeń - 17.40 wiedeńskie specjalności z płyt; 18.05 Dvoraka trio e-moll op. 90; 19.25 „Płaszki z Tyrolu” opt. Zellera; 22.00 piosenka i muzyka - ork. symf. i recytacje; 23.50 do 1 muz. tan.

Praga - 7.30 Koncert z Karłowicz Varów; 8.30 rec. fort.; 8.15 dawne czeskie utw. polifoniczne; 11.00 koncert ork.; 12.15 muz. salonowa; 17.40 „Quo Vadis” op. Schussera - wyjątki; 19.05 kwartet sal

Straszne odkrycie władz belgijskich w Kongo

Mięso ludzkie na targu publicznym

Mimo długoletniej pracy cywilizacyjnej nie zdołano wyplenić ludożerstwa wśród murzynów

Do Brukseli nadeszły z Kongo niezwykle sensacyjne wiadomości o makabrycznym odkryciu inspektora Bertranda, który jest szefem administracji belgijskiej prowincji Stanleyville. Mianowicie zauważył on, iż od niejakiego czasu

pewne gatunki mięsa,

które miało dość dziwny wygląd były sprzedawane na targach publicznych znacznie szybciej od innych. Początkowo nie przywiązywał do tego wielkiego znaczenia, zwłaszcza, iż czarni pytani przez niego na ten temat, oświadczyli, że był to jakiś rodzaj szympansov, których mięso jest jadalnym...

Pewnego dnia jednak do budynku administracyjnego w Stanleyville gdzie inspektor Bertrand zamieszkiwał, przyszedł murzyn, który oświadczył, iż

syn jego został zabity i ciało wystawiono na rynku na sprzedaż.

Urządnic belgijski nie dał temu wiary, lecz dla pewności wysłał tam lekarza, który rzeczywiście, rozpoznał natychmiast, iż wspomniane mięso było ludzkim. Straszne to odkrycie postawiło na nogi kolonialne władze belgijskie, które z miejsca

zaarozowały wszystkich murzynów, handlujących na wspomnianym targu jakimkolwiek mięsem.

Odkrycie to nie stanowi jednak w Kongo specjalnej sensacji. Wszyscy o tem wiedzą, że mimo, iż sprawiedliwość belgijska karze murzynów niezwykle surowo za ludożerstwo, nie jest ona w stanie tego okropnego zwyczaju wśród nich wyplenić. W chwili obecnej na przypuszczalną liczbę 11 milionów murzynów, zamieszkujących Kongo, zaledwie połowa ociera się o cywilizację. Nie potrafiono zresztą nigdy określić dokładnie, jaka jest liczba czarnych mieszkańców tej kolonii belgijskiej, gdyż żyją po rozmaitych dżunglach, bardzo starannie

unikają oni stosunków z „białym człowiekiem”.

Nie więc też dziwnego, iż w podobnych warunkach wyplenić wśród nich ludożerstwo było zupełnie niepodobniństwem. Zresztą z chwilą, gdy murzyn widzi, iż nie wisi nad nim twarda ręka białego wraca on natychmiast do swych starych nałogów.

Wystarczy tu przypomnieć zaburzenia murzynów w Kongo w 1932 roku, kiedy to nie tylko murzyni zjedli inspektora belgijskiego, Balota, pobierającego od nich podatki, lecz i tych murzynów, którzy polegli na polu walki...

Uczni belgijscy, przeprowadzając kiedyś w Kongo badania na ten temat odkryli, iż dla murzyna ma znaczenie tylko życie członków jego rodziny lub szczeru. Jeśli natomiast chodzi o jakiego obcego, murzyna, czy białego to

morduje on go z równą łatwością jak jakiegoś zwierzę.

Z tego też powodu dopuszczają się oni aktów ludożerstwa niemal wyłącznie tylko w stosunku do obcych.

Przed niedawnym czasem wypadek ludożerstwa nastąpił w Kongo w niezwykle charakterystycznych warunkach. Był on w dodatku dziełem murzynów, którzy przez Belgów uważani już byli za... ucywilizowanych!

Chodziło o szczerp Yambinga, zamieszkujący wieś Budja nad Itimbiri. Mianowicie czarni zauważyli, że krokodyl zaatakował znajdującego się w małej pirodze murzyna, należącego do sąsiedniej wioski i potężnym chwytym szczerki obciął mu nogę, dając z nią nurka na dno, ażeby tam ją poźreć. Czarni z Yambinga wyłowili trupa i skonstatowali, że należał on do sąsiedniego szczerpu

zjedli go bez większych skrupułów,

urządzając przy tej okazji olbrzymią zabawę, na której byli nawet obecni biali. Ci ostatni zorientowali się dopiero wówczas, że byli na uczcie ludożerców, gdyż koło ogniska znaleziono na drugi dzień ludzkie kości. Zaalarmowano natychmiast władze w jskowe, które dokonały licznych aresztowań, lecz murzyni tłumaczyli się, iż zjedzonego przez siebie pobratymca nie zabili, gdyż zrobił to za nich krokodyl i dlatego też

zamłst pochować woleli go zjeść.

Nikt nie potrafił im wytłumaczyć, że popełnili straszny czyn.

Na wszystkie pytania odpowiadali oni z niezwykłą naiwnością, iż czarni nie należał do ich szczeru i dlatego też nie mo-

gą zrozumieć, czemu nie wolno im było go zjeść.

Stwierdzony obecnie wypadek przez inspektora Bertranda posiada mniej więcej to samo, podłoże. Czarni po raz pierwszy sprzedawali na targu ciało jakiegoś murzyna, który, pogryziony przez, lwa zmarł na skutek odniesionych ran i gdy to im

się udało bez zwrócenia uwagi białych, zaczęli postępować oni w identyczny sposób

ze wszystkimi innymi, którzy stracili życie w podobnych okolicznościach.

Stwierdzonem przytem zostało, iż z chwilą, gdy skonstatowano, że jakiś murzyn jest ciężko ranny pobratymcy jego poma-

gali mu w szybszej wędrowce na drugi świat.

W Belgii wiadomości te wywołały niesłychaną sensację. Przypuszczano tam bowiem, iż murzynów w końcu ludożerstwa oduczone, tymczasem zaś wspomniany fakt wskazuje, że się jest od tego jeszcze bardzo daleko.

Kłopoty i zmartwienia księcia Monaco

Kochliwa córka zburzyła spokój najmniejszego państewka

Książę Monaco, Ludwik II Grimaldi zaadoptował 16. maja 1919 r. małą Charlotte.

Wówczas miał księżę na myśli jedynie zabezpieczenie następstwa tronu. Od pierwszej chwili

miał księżę ze swola córką tylko kłopoty i zmartwienia.

Jej nieobliczalne kaprysy stały się przy-

czyną licznych skandali, o których mówiła cała Europa.

Długo namyślał się księżę nad wyborem męża dla swojej kapryśnej córki.

Wreszcie wydał ją za hr. de Polignac. Lecz małżeństwo to wkrótce rozleciało się. Dnia 18 lutego 1933 r. został podpisany dekret rozwodowy. Charlotta wyrzekła się męża i zdecydowana była

wyrzec się nawet swojego stanowiska następczyni tronu.

Była zakochana... Oświadczyła, że chce mieć spokój, bo ubóstwia swojego adwokata i będzie mu wierna do śmierci. Lecz to „do śmierci” trwało tylko kilka miesięcy.

Poznała bowiem pewnego hrabiego włoskiego, który zdobył jej serce i zdołał wmówić w nią, że radaje się doskonale na kandydata na następcę tronu. gdy sędziwy ojciec pięknej Charlotty zamknie oczy na wieki.

Nie było to jednak takie łatwe.

Istniało małe „ale” pod postacią dwojga dzieci,

15-letniej Antoniny i pięknego 12-letniego Rainiera, zrodzonych z małżeństwa ks. Charlotty z hr. de Polignac.

Według dynastycznej ustawy mały Rainier powinien być następcą tronu. Wiedział o tem jego ojciec i spekulował bodaj na regencję aż do pełnoletności syna.

Książę Ludwik II nie godzi się jednak na takie spekulacje. Dowiedział się, że jego b. zięć ma przyjaciółkę i po jego śmierci byłby zdolny do zajęcia tronu w imieniu syna, a następnie do ogłoszenia się samemu panującym i koronowania swojej przyjaciółki. A zresztą hr. de Polignac nie cieszy się w Monaco sympatją.

Tak więc w konflikcie burzącym spokój w Monaco,

informowało się kilka frontów.

Charlotta ze swoim włoskim hrabią, jej b. mąż hr. de Polignac z synem i perspektywą na regencję, a wreszcie stary księżę, który z oburzeniem stwierdza, że przecież jeszcze żyje.

Lecz oto wynurzył się na horyzoncie nowy przeciwnik.

Nazywa się hr. de Chabrilan i oświadczył, że to on właśnie jest głową trzeciej linii Grimaldich.

Ród Grimaldich panuje w Monaco od czasów średniowiecznych.

Senjor pierwszej linii, ks. Ludwik II, będzie ostatnim z pierwszej linii. Natomiast linję drugą reprezentuje ks. de Urach, który zrezygnował uroczystie ze swych praw do korony w Monaco na rzecz trzeciej linii, reprezentowanej przez hr. de Chabrilan.

Sytuacja jest kłopotliwa. Bo jak może przeciwstawić się prawom do korony właściwych książąt Grimaldi adoptowana, nieślubna córka panującego i jej dzieci? Zwłaszcza, że pretendent do tronu hr. de Chabrilan umiał wkraść się we względy mieszkańców Monaco.

W Paryżu odbył się konkurs na najpiękniejsze oczy kobiece. Panie, które brały udział w tych zawodach, miały twarze zakwiecone, aby tem więcej uwydatnić piękno swych oczu.

Mężowi nie wolno chodzić na dancingi

Codziennie przed godziną 11 wieczór musi być już w domu

Sąd angielski w Glasgowie miał sprawę dziewiętnastoletniego małżonka, którego żona oskarżyła o złe traktowanie. Sędzia skazał małżonka na dziwną nieco karę.

Oto, przez dwa lata nie wolno mu przestąpić progu żadnego dancingu i musi być

co wieczór przed jedenastą w domu.

Wyrok ten wydany został na tej zasadzie, że żona zeznała jakoby jej dziewiętnastoletni mąż wracał co noc o godzinie trzeciej nad ranem z tańców.

Drzewo, które rośnie 7000 lat

Skłóconym przyrodnikom przyszła z pomocą burza

Chociaż drzewo to rośnie w ojczyźnie Humbuga w Ameryce, wiek jego nie ma nic wspólnego z amerykańską kaczka dziennikarską. Już Aleksander Humboldt, wybitny przyrodnik i podróżnik zwrócił uwagę na drzewo „cypryśnik meksykański”, (Taxodium mucronatum), jako na najstarsze drzewo na świecie. Wspaniały ten okaz rośnie w Oascaca w Meksyku. Ma on średnicy pnia 50 stóp, czyli ponad 15 m. Długi czas trwał między uczonymi spór co do wieku tego niezwykłego drzewa. Wybitny botanik Adolf De Candolle obliczył swego czasu wiek tego drzewa na 6000 lat. Późniejsi uczeni twierdzili, że rośnie ono najwyżej 1500 lat, czyli że starszemi od niego były znane i słynne na cały świat drzewa mamutowe w Kalifornii.

Badaczom przyszedł z pomocą przypadek. Nad miejscowością Oascaca przeszła niedawno gwałtowna burza, która wyrwała z korzeniami szereg drzew, a najstarszemu drzewu świata odłamała jeden z olbrzymich konarów. Zajął się nim bliżej niemiecki uczone profesor Land i polczywszy dokładnie na odłamanym konarze stoje roczne, czyli roczne przyrosty drzewa rozstrzygnął definitywnie spór o

wiek olbrzyma, stwierdzając, że rośnie on z całą pewnością ponad 7000 lat. Co ciekawo, że cypryśnik - starzec znajduje się w doskonałym stanie, to też rząd meksykański postanowił otoczyć go troskliwą opieką.

Przyzwolta panna

— Nie rozumiem, czego chcesz od pana Leona! Przecież to bardzo sympatyczny młodzieniec!

— I owszem. Tylko wiesz, on zna tyle nieprzyzwoitych piosenek...

— Czy ci je śpiewa?

— Nie, ale ciągle je gwizda.

Niezwykłe to zdjęcie przedstawia japońskich kapłanów sekty buddyjskiej Sodosoku przy redagowaniu plakatów propagandowych na wybory głowy sekty.

